

Raport o Stanie Miasta Józefowa

Józefów, wrzesień 2014

Wykonanie zlecił:

Burmistrz – Stanisław Kruszewski

ul. Kardynała Wyszyńskiego 1

05 – 420 Józefów

Wykonawca

MM Marketing i Innowacje Sp. z o.o.

ul. Ciołka 12/428

01-402 Warszawa

**Główni autorzy
opracowania:**

Magdalena Kępka

Monika Kępka

Bogdan Kępka

Spis treści

1. Wprowadzenie.....	4
2. Diagnoza stanu obecnego miasta Józefowa	5
2.1. Ogólna charakterystyka miasta.....	5
2.1.1. Położenie i podział administracyjny	5
2.1.2. Walory przyrodniczo - krajobrazowe.....	6
2.1.3. Dziedzictwo historyczne i kulturowe	14
2.2. Obszar społeczny.....	17
2.2.1. Demografia.....	17
2.2.2. Bezrobocie.....	21
2.2.3. Pomoc społeczna i ochrona zdrowia	22
2.2.4. Bezpieczeństwo publiczne	25
2.2.5. Oświata, edukacja i kultura	26
2.2.6. Sport, rekreacja i turystyka.....	34
2.3. Obszar gospodarczy.....	36
2.3.1. Działalność gospodarcza i rynek pracy.....	36
2.4. Obszar środowiska naturalnego oraz infrastruktury technicznej.....	39
2.4.1. Gospodarka odpadami.....	39
2.4.2. Sieć wodociągowa.....	40
2.4.3. Sieć kanalizacyjna i oczyszczalnia ścieków.....	41
2.4.4. Zaopatrzenie w energię elektryczną oraz gazownictwo.....	41
2.4.5. Sieć komunikacyjna	42
2.4.6. Infrastruktura łączności	43
2.4.7. Zasoby mieszkaniowe	43
3. Obszar zarządzania.....	45
3.1. Finanse samorządu terytorialnego	45
4. Spis ilustracji.....	51

1. Wprowadzenie

Niniejszy *Raport* stanowi integralną część Strategii Rozwoju Miasta Józefowa na lata 2014 – 2024. Projekt opracowania kompleksowego, strategicznego programu rozwoju miasta obejmował dwa etapy. Pierwszym z nich było opracowanie *Raportu o stanie miasta Józefowa*, a kolejny stworzenie dokumentu Strategii Rozwoju Miasta.

Celem przygotowania niniejszego *Raportu* było uzyskanie dokładnego wglądu w sytuację gospodarczą i społeczną miasta Józefowa. Zgromadzone zostały szczegółowe dane o wszystkich ważnych aspektach funkcjonowania miasta według posiadanego zasobu danych w większości przypadków na rok 2013, jak również za kilka lat wstecz. Dzięki temu istnieje możliwość dokonania analizy historycznej, czyli wszechstronnego porównania poziomu rozwoju miasta na przestrzeni ostatnich kilku lat. Dodatkowo niektóre dane zestawiono z danymi powiatu otwockiego oraz gminami do niego należącemu, których liczba ludności przekracza 10 000.

Raport pokazuje także pewne trendy rozwojowe i jest podstawą do obiektywnej, opartej na faktach, oceny możliwości dalszego rozwoju miasta. Jest on opisem stanu, do którego będzie się można odwoływać w trakcie realizacji strategii, śledząc postępy wdrażania zaplanowanych działań.

Raport zawiera analizę następujących obszarów działalności miasta:

- **ogólna charakterystyka miasta**, w tym: położenie oraz podział administracyjny, walory przyrodniczo – krajobrazowe, dziedzictwo historyczno – kulturowe,
- **obszar społeczny**, w tym: demografia, bezrobocie, pomoc społeczna i ochrona zdrowia, bezpieczeństwo publiczne, kultura, edukacja i oświata oraz sport i rekreacja,
- **obszar gospodarczy**, w tym: działalność gospodarcza i rynek pracy,
- **obszar środowiska naturalnego i infrastruktury technicznej**, w tym: gospodarka odpadami, sieć wodociągowa i kanalizacyjna oraz oczyszczalnia ścieków, zaopatrzenie w energię elektryczną i gaz, sieć komunikacyjna, infrastruktura łączności oraz zasoby mieszkaniowe,
- **obszar zarządzania**, w tym: finanse samorządu terytorialnego, współpraca sektorowa publicznego z pozarządowym, związki miasta oraz współpraca z zagranicą,

Analiza zgromadzonych danych pozwoliła na wyciągnięcie wniosków dotyczących potencjału społeczno – gospodarczego miasta, stanowiące wstęp do dokumentu strategii oraz zidentyfikowanie zarówno silnych stron miasta, jak i pewnych braków i problemów. Stały się one podstawą procesu planistycznego, bowiem silne strony są cechami, na których należy bazować planując dalszy rozwój miasta. Z kolei usunięcie bądź zniwelowanie braków i problemów to kierunki działań, których realizacja powinna przyczynić się do lepszego zaspokajania potrzeb mieszkańców i przyjezdnych, a więc zwiększenia atrakcyjności miasta.

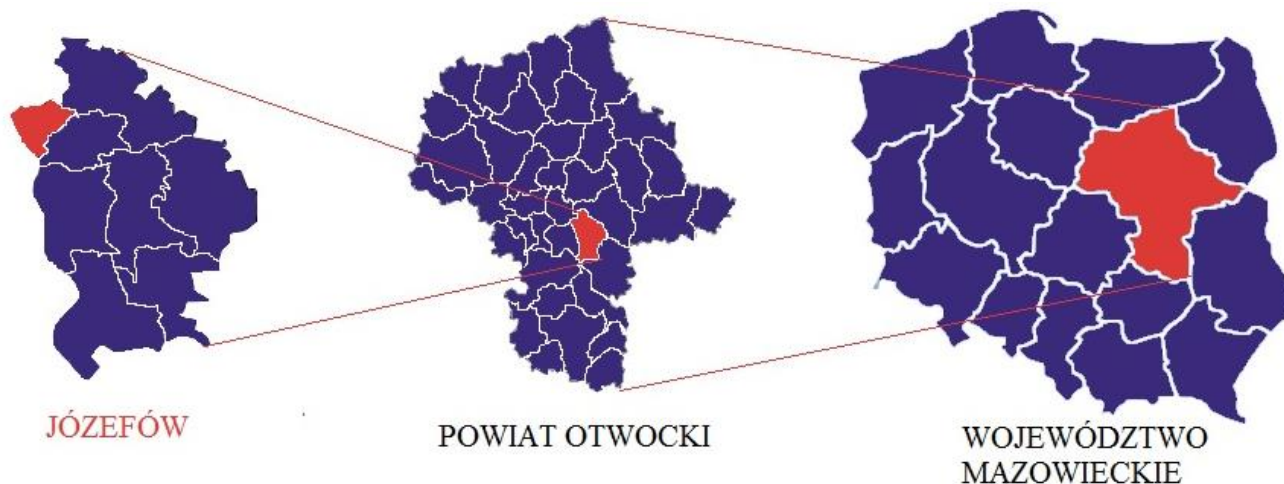
2. Diagnoza stanu obecnego miasta Józefowa

2.1. Ogólna charakterystyka miasta

2.1.1. Położenie i podział administracyjny

Miasto Józefów położone jest w centralnej części województwa mazowieckiego, w powiecie otwockim. Od strony północnej miasto graniczy bezpośrednio z Warszawą, od południa z Otwockiem. Wschodnią granicę Józefowa wyznacza rzeka Świder, zachodnią natomiast – Wisła. Miasto zajmuje obszar o powierzchni 2 391 ha i stanowi część aglomeracji warszawskiej. Józefów jest gminą miejską. Prawa miejskie Józefów otrzymał w 1962 roku.

Rysunek 1 Położenie miasta Józefowa na tle powiatu otwockiego i województwa mazowieckiego

Źródło: Opracowanie własne

Miasto oddalone jest od centrum Warszawy o 23 km, leżąc pomiędzy trasą Warszawa – Puławy oraz Warszawa – Lublin. Miasto Józefów jest jednorodne, bez formalnego podziału na dzielnice. Plan miasta został przedstawiony na rysunku poniżej.

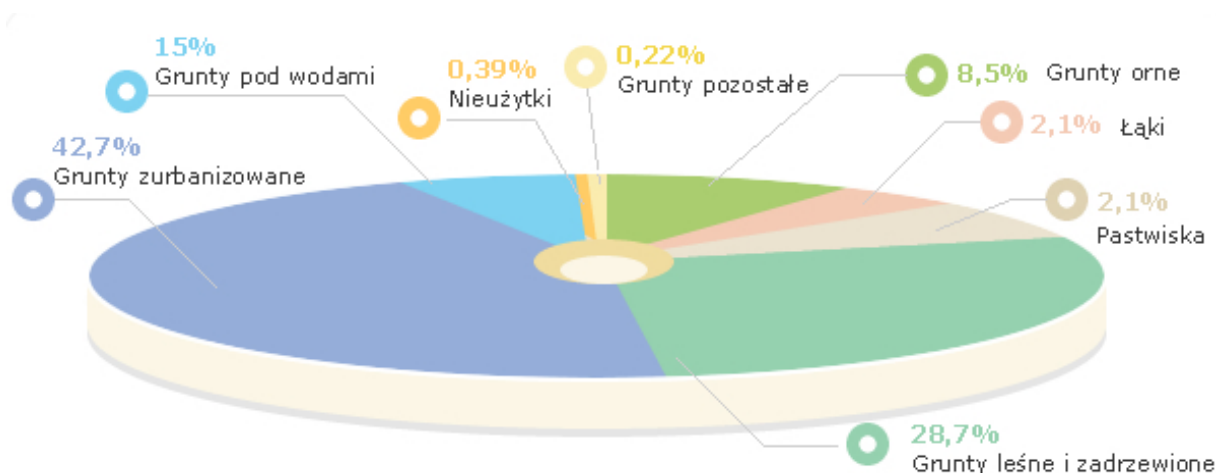
Rysunek 2 Plan miasta Józefowa

Źródło: <http://jozefovia.w.interia.pl>

2.1.2. Walory przyrodniczo - krajobrazowe

Obszar Józefowa znajduje się w Paśmie Otwockim rozciągającym się od Marysina Wawerskiego do granic dawnego województwa warszawskiego. Jest to obszar o względnie jednorodnych warunkach przyrodniczych. Jest to taras wydmowy doliny Wisły, wzdłuż którego powstało pasmo osiedli. Obszar ten wyróżnia się znaczną lesistością, utworzono tu szereg prawnie chronionych obszarów, które obecnie współtworzą Regionalny System Obszarów Chronionych: Mazowiecki Park Krajobrazowy, Warszawski Obszar Chronionego Krajobrazu oraz 11 rezerwatów przyrody.

Wykres 1 Struktura użytkowania gruntów

Źródło: <http://www.jozefow.pl>

Wody powierzchniowe

Miasto Józefów jest położone w zlewni rzeki Wisły. Sieć rzeczną na tym obszarze tworzy główna rzeka regionu Wisła z dopływem prawobrzeżnym rzeką Świder oraz rzeką Mienia.

Rzeka Wisła stanowi zachodnią granicę Józefowa. Jest to rzeka I rzędu. Powierzchnia zlewni wynosi 194 424 km². Wisła wypływa ze źródeł znajdujących się na zboczach Baraniej Góry na wysokości 1106 m n.p.m. Rzeka ma długość 1047 km. Miasto znajduje się w środkowym odcinku rzeki. Szerokość koryta Wisły na tym odcinku wynosi od 600 do 1000 m. Środkowy bieg Wisły charakteryzuje spadek w granicach 0,3 – 0,2 ‰. Koryto Wisły na wysokości Józefowa ma naturalny charakter. Występują tu starorzecza i łąchy. Na wysokości osiedla Nowa Wieś uformowało się jedno z większych na tym obszarze jezioro Łacha. Wysokie walory przyrodnicze i krajobrazowe doliny Wisły zostały objęte ochroną.

Rzeka Świder stanowi południową granicę Józefowa. Jest rzeką II rzędu. Stanowi ona prawostronny dopływ Wisły. Odcinek źródłowy znajduje się na Wysoczyźnie Żelechowskiej w pobliżu Stoczka Łukowskiego. Powierzchnia zlewni rzeki wynosi 1 150 km², długość rzeki wynosi 89 km. Świder uchodzi do Wisły w jej 490 km. Świder należy do jednych z najpiękniejszych rzek w Polsce. Odcinek o długości 41 km, od wsi Dłużew do ujścia, ze względu na walory przyrodnicze i krajobrazowe jest objęty ochroną w postaci rezerwatu.

Rzeka Mienia jest rzeką III rzędu. Ogranicza miasto od strony północnej. Długość rzeki wynosi 40 km, powierzchnia zlewni natomiast 280 km². Rzeka rozpoczyna swój bieg w powiecie mińskim na terenie gminy Kałuszyn. Rzeka Mienia częściowo objęta jest ochroną w postaci rezerwatu „Dolina Świdra”.

Wody podziemne

Zgodnie z „Mapą obszarów głównych zbiorników wód podziemnych w Polsce wymagających szczególnej ochrony” Józefów położony jest w zasięgu GZWP nr 222 Dolina Rzeki Środkowej Wisły (Warszawa – Puławy). Jest to zbiornik wśród czwartorzędowych utworów porowych związanych z doliną rzeki (QD). Powierzchnia zbiornika wynosi 2 085 km², z czego strefy najwyższej ochrony (ONO) zajmują powierzchnię 400 km², zaś strefy wysokiej ochrony (OWO) zajmują 1285 km². Szacunkowe zasoby dyspozycyjne tego zbiornika wynoszą 1 000 000 m³/dobę. Średnia głębokość ujęć w tym zbiorniku wynosi 60 m.

Klimat

Pod względem klimatycznym obszar Józefowa położony jest w Krainie Środkowomazowieckiej. Charakteryzuje się ona najłagodniejszym klimatem na Mazowszu, o najdłuższym okresie wegetacyjnym przekraczającym 215 dni.

Średnia roczna temperatura powietrza wynosi od 7,4°C do 8,1°C. W styczniu średnia temperatura wynosi od -3°C, w lipcu natomiast +18°C. Kraina Środkowomazowiecka charakteryzuje się najdłuższym na Mazowszu okresem bezprzymrozkowym. Pierwsze przymrozki pojawiają się dopiero po 20 października, wiosenne zaś kończą się przed 25 kwietnia. Średnia roczna liczba dni z pokrywą śnieżną wynosi 70 – 80 dni. Opady roczne wynoszą od 550 do 650 mm (posterunek meteorologiczny Świder - 628 mm).

Rozkład kierunków wiatru jest zgodny z przeważającą cyrkulacją atmosferyczną. W porze jesiennej i zimowej przeważają wiatry z sektora południowo – zachodniego. Wiosną wzrasta udział wiatrów wschodnich, w lecie natomiast dominują wiatry z kierunków zachodniego i północno – zachodniego.

Specyficzne cechy klimatu i położenie w tzw. Pasie Otwockim odróżniają warunki klimatyczne miasta i jego okolic od klimatu Warszawy. Różnice klimatyczne przejawiają się między innymi poprzez mniejsze prędkości wiatru, zwiększony udział dni bezwietrznych, zmniejszoną amplitudę dobowych wahań temperatury. Na terenie Józefowa w powietrzu zauważa się także znaczne stężenie w powietrzu aerozoli organicznych emitowanych przez sosny pozytywnie oddziałujących na organizm człowieka.

Lasy

Teren miasta charakteryzuje się dużą lesistością. Ponad 28,7 % tj. około 603,87 ha powierzchni gminy stanowią grunty leśne i zadrzewione. Lasy publiczne zajmują powierzchnię 70,87 ha, w tym lasy Skarbu Państwa to 57,87 ha, lasy prywatne zaś zajmują 533 ha.

Lasy są dominującym elementem roślinnym na terenie Józefowa. Bory na terenie miasta należą do zespołów: boru sosnowego suchego i subatlantyckiego boru sosnowego świeżego. Przeważającym gatunkiem w zbiorowiskach borowych jest sosna pospolita, której towarzyszy brzoza brodawkowata i dąb szypułkowy. We wschodniej części miasta miejscami występuje drzewostan ponad 100 – letni. W obrębie miasta występują także lasy łęgowe. Występują one na terenach zalewowych w dolinach rzek Świder i Wisły. Ten typ lasu ma dużą wartość przyrodniczą, uznawany jest za jeden z najrzadszych w skali całego kraju. Zespoły roślinne na terenie Józefowa należą do grupy łęgów: nadrzeczny łęg topolowy, nadrzeczny łęg wierzbowy oraz łęg jesionowo – olszowy. Gatunkowo dominuje olcha, wierzba, topola. Część z nich znajduje się w zasięgu obszaru Natura 2000 Dolina Środkowej Wisły.

Ochrona przyrody

Teren Miasta Józefowa charakteryzuje się wysokimi walorami przyrodniczymi. Są to tereny o znacznym stopniu naturalności jak: doliny Wisły i Świdra, kompleksy leśne z udziałem starodrzewu, wydmy. Głównym bogactwem miasta są lasy kształtujące unikalny mikroklimat.

Na terenie miasta znajduje się rozbudowany system obszarów chronionych, świadczący o bogactwie przyrodniczym i krajobrazowym tego terenu. Najbardziej cenne walory przyrodnicze i krajobrazowe zostały objęte różnymi formami ochrony.

Pomniki przyrody

W obrębie Józefowa znajduje się 13 drzew wpisanych do rejestru Konserwatora Przyrody jako pomniki przyrody. Poniżej ujęto tabelarycznie wykaz drzewostanu wpisanego do Rejestru Konserwatora Przyrody.

Tabela 1 Wykaz drzewostanu wpisanego do Rejestru Konserwatora Przyrody

Nr rejestru	Lokalizacja	Opis
101	os. Dębinka, ul. Nadwiślańska 122, obok zabudowań	dąb szypułkowy
227	os. Dębinka, ul. Nadwiślańska 252, na skarpie	dąb szypułkowy - „Dąb adm. Józefa Unruga”
793	os. Dębinka, ul. Nadwiślańska 252, na skarpie	3 dęby szypułkowe
794	os. Dębinka, ul. Nadwiślańska 252, na skarpie	3 dęby szypułkowe
183	os. Dębinka, przy szosie Warszawa - Karczew	dąb szypułkowy
320	os. Nowa Wieś	dąb szypułkowy
545	ul. 3 Maja 83, obok kościoła	sosna zwyczajna
636	ul. Wspólna	dąb szypułkowy

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z UM

Parki krajobrazowe i obszary chronionego krajobrazu

Wschodnia część miasta znajduje się w zasięgu Mazowieckiego Parku Krajobrazowego, który zajmuje powierzchnię 15 519 ha. Oprócz Józefowa obejmuje zasięgiem również 6 innych gmin w województwie mazowieckim. Park ten został utworzony w celu ochrony lasów i najcenniejszych przyrodniczo obszarów po prawej stronie Wisły. Historycznie tereny te zaliczane były do dużego kompleksu leśnego zwanego Puszczą Osiecką.

Ponad 70% powierzchni parku zajmują lasy, głównie iglaste z niemal wszystkimi typami borów. Dominującym zespołem leśnym jest bór świeży. Na terenie parku zachowały się również torfowiska oraz inne zespoły charakterystyczne dla obszarów podmokłych, takie jak olsy czy zespoły łożowo – kruszynowe. Wśród drzew dominującym gatunkiem jest sosna zwyczajna. Na terenach bagiennych występuje w postaci karłowatej. Wśród drzew liściastych częste są: brzoza, olsza i dąb. W borach występuje wiele rzadkich, często chronionych roślin takich jak rosiczka okrągłolistna, pośrednia i długolistna, bagno zwyczajne, modrzewnica, mącznica lekarska i lilia złotogłów. W Mazowieckim Parku Krajobrazowym, lecz nie na terenie Józefowa w runie olsów spotkać można kaczyńca złotego i psiankę słodkogórz, zaś w sporadycznie występujących lasach grądowych runo tworzą: zawilec gajowy, pszeniec, perlówka zwisła, turówka wonna oraz podkolan biały. Ciekawostką botaniczną jest występujący tu niewielki krzew wawrzynek wilczełyko.

Dla fauny charakterystyczne są gatunki ssaków: łoś, jeleń, dzik, sarna, borsuk, lis, łasica, kuna, bóbr i wydra. Na terenie parku żyje wiele gatunków ptaków, wśród których są gatunki zagrożone wyginięciem w skali światowej. Do najbardziej zagrożonych gatunków należą: derkacz, kania ruda, bielik, nur czarnoszyi czy siewka złota.

Na terenie Józefowa w obrębie Mazowieckiego Parku Krajobrazowego występują pasma łagodnych wzgórz (np. tzw. józefowskie wydmy, ciągnące się od dzielnicy Józefowa – Rycice, aż do Międzylesia). W okolicy Józefowa łańcuchy wydm osiągają nawet do 20 m wysokości. Obszar ten jest powiązany szlakami turystycznymi i ścieżkami rowerowymi z Warszawą, które niestety w większości nie są aktualne ze względu na nowopowstałą zabudowę na terenach leśnych. Najdogodniejsze połączenie stanowi historyczny odcinek Kolei Nadwiślańskiej.

W granicach Warszawskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu wyodrębniono:

- Strefę szczególnej ochrony ekologicznej obejmującą tereny, które decydują o potencjale biotycznym obszarów, tzn.: kompleksy leśne o powierzchni ponad 5 ha, ciągi ekologiczne (ponadlokalne powiązania przyrodnicze, szlaki migracji flory i fauny) i zespoły przyrodnicze o szczególnych walorach.
- Strefę ochrony urbanistycznej obejmującą wybrane tereny miast i wsi oraz obszary o wzmożonym naporze urbanizacyjnym, posiadające szczególne walory przyrodnicze.

Warszawski Obszar Chronionego Krajobrazu utworzono w dniu 29 sierpnia 1997. Powierzchnia obszaru wynosi 149 051 ha. Obejmuje tereny dolin rzecznych Wisły i Narwi i ich dopływów oraz związane z nimi kompleksy leśne. Stanowi on otulinę dla innych form ochrony przyrody. Pełni rolę systemu korytarzy ekologicznych, pozwalających na swobodne rozprzestrzenianie się gatunków. Obszar chronionego krajobrazu tworzy system osłony ekologicznej aglomeracji warszawskiej.

Rezerwaty

Na obszarze Józefowa znajduje się krajobrazowy **Rezerwat przyrody Świder**. Łączna powierzchnia rezerwatu wynosi 238 ha. Został on utworzony w 1978 roku. Celem ochrony są rzeki Świder i Mienia z licznymi przełomami, zakolami i wodospadami oraz nadbrzeżną roślinnością. Ochroną objęto 41 kilometrów rzeki Świder, począwszy od Dłużewa, a na moście w Świdrach Wielkich kończąc. Chronione są pasy szerokości ok. 20 m znajdujące się po obu stronach koryt rzecznych. Rezerwat bogaty jest w faunę, z których do najcenniejszych należą zimorodki, jaskółki brzegówki, dzięcioły oraz wydry. W wodach rezerwatu rosną rdestnice, grązele żółte i grzybienie białe.

Rezerwat przyrody **Wyspy Zawadowskie** został utworzony w 1998 r. Zajmuje powierzchnię 530,28 ha. Obejmuje wyspy, mielizny i piaszczyste łachy oraz wody płynące Wisły, zaś celem utworzenia rezerwatu była ochrona ekosystemów wodnych o charakterze naturalnym lub zbliżonym do naturalnego. Jest to miejsce gniazdowania i żerowania rzadkich gatunków ptaków oraz ostoja zwierząt związanych ze środowiskiem wodnym. Ponadto obszar ten ma duże walory krajobrazowe. Rezerwat należy do krajowej sieci ekologicznej ECONET – POLSKA. Podstawowe 6 gatunków ptaków lęgowych, dla których ochrony utworzono rezerwat, to: mewa śmieszka i mewa pospolita, rybitwa rzeczna i białoczelna, sieweczka rzeczna i obroźna.

Rezerwat przyrody **Wyspy Świderskie** podobnie jak rezerwat Świder jest to faunistyczny rezerwat przyrody. Został utworzony w 1998 r., zajmuje powierzchnię 572,28 ha. Obejmuje liczne wyspy, mielizny i piaszczyste łachy przy ujściu rzeki Świder oraz wody płynące Wisły. Ma na celu ochronę ekosystemów wodnych w korycie środkowej Wisły. Na terenie rezerwatu stwierdzono 163 gatunki roślin i 175 gatunków kręgowców, w tym 140 gatunków ptaków. Rezerwat należy do krajowej sieci ekologicznej ECONET – POLSKA.

Europejska Sieć Ekologiczna Natura 2000

Natura 2000 jest systemem ochrony zagrożonych składników różnorodności biologicznej kontynentu europejskiego, wdrażanym od 1992 r. w sposób spójny pod względem metodycznym i organizacyjnym na terytorium wszystkich państw członkowskich Unii Europejskiej. Celem utworzenia sieci Natura 2000 jest zachowanie zarówno zagrożonych wyginięciem siedlisk przyrodniczych, gatunków roślin i zwierząt także typowych, wciąż jeszcze powszechnie występujących siedlisk przyrodniczych, charakterystycznych dla regionów biogeograficznych. W Polsce występują 2 regiony: kontynentalny (96% powierzchni kraju) i alpejski (4 % powierzchni kraju).

Podstawą prawną tworzenia sieci Natura 2000 jest dyrektywa Rady 79/409/EWG z dnia 2 kwietnia 1979 roku w sprawie ochrony dzikich ptaków i dyrektywa Rady 92/43/EWG z dnia 21 maja 1992 roku w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory, które zostały transponowane do polskiego prawa, głównie do ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody. Sieć Natura 2000 tworzą dwa typy obszarów: obszary specjalnej ochrony ptaków (OSO) oraz specjalne obszary ochrony siedlisk (SOO).

W Mieście Józefów zgodnie z rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 5 września 2007r. zmieniającym rozporządzenie w sprawie obszarów specjalnej ochrony ptaków Natura 2000 (Dz. U. Nr 179, poz. 1275) znajduje się obszar specjalnej ochrony ptaków (OSO): Dolina Środkowej Wisły (kod PLB140004).

Dolina Środkowej Wisły (kod PLB140004) to obszar o powierzchni 28 061,3 ha, z czego na terenie Józefowa znajduje się 499,4 ha. Jest to obszar specjalnej ochrony ptaków, obejmujący odcinek Wisły pomiędzy Dęblinem a Płockiem. Na obszarze ostoi rzeka zachowała swój naturalny charakter rzeki roztokowej, z licznymi wyspami. Dominującymi biotopami na terenie ostoi są cieki wodne, lasy liściaste, łąki i pastwiska. Ptaki wymienione w I Załączniku Dyrektywy Ptasiej: bączek, bocian czarny, podgorzałka, bielaczek, bielik, błotniak stawowy, derkacz, kulon, płatkonóg szydłodzioby, mewa czarnogłowa i mała, rybitwa wielkodzioba, rzeczna, białoczelna i czarna, zimorodek, dzięcioł czarny, dzięcioł średni, świergotek polny, podróżniczek, pokrzewka jarzębata, muchołówka mała, gąsiorek. Istniejące formy ochrony przyrody na terenie objętym Doliną Środkowej Wisły:

- Rezerwaty Przyrody: Kępa Antonińska, Kępa Rakowska, Kępa Wykowska, Kępy Kazuńskie, Łachy Brzeskie, Ławice Kiełpińskie, Ławice Troszyńskie, Ruska Kępa, Wikliny Wiślane, Wyspy Białobrzeskie, Wyspy Kobylnickie (projekt), Wyspy Zakrzewskie, Wyspy Zawadowskie, Wyspy Świdzkie, Zakole Zakroczymskie.
- Obszary Chronionego Krajobrazu: Doliny Rzeki Pilicy i Drzewiczki, Gostynińsko – Gąbiński, Nadwiślański I, Nadwiślański II, Nadwiślański III, Warszawski.

Wisła Środkowa (pltmp255) znajduje się na liście Shadow List 2006 jest to specjalny obszar ochrony siedlisk. Obszar ten zajmuje powierzchnię 16 057,60 ha. Ostoja obejmuje fragment doliny Wisły pomiędzy Dęblinem a Warszawą. Wisła na tym odcinku zachowała naturalny charakter, towarzyszą jej liczne starorzecza i piaszczyste łachy, na brzegach rozciągają się rozległe tereny łąkowe. Występują tu też płaty łągów i zarośli wierzbowych, kępy zadrzewień i zakrzewień oraz murawy napiaskowe. W wodach Wisły i jej dopływów żyją 43 gatunki ryb. Na wyspach gniazdują rzadkie już w Europie ptaki, a regularnie zalewane lasy są naturalną formą ochrony przed powodzią. Z roślin do najważniejszych gatunków należą grzybieńczyk wodny, salwinia pływająca, skołochloa trzcinowata oraz wOLFIA bezkorzeniowa. Występują tu takie ptaki jak: tracz bielaczek, kulon, płatkonóg szydłodzioby, mewa mała, rybitwa wielkodzioba, czapla siwa, łabędź niemy, cyraneczka, kaczka krzyżówka, kaczka płaskonos, gągoł, mewa śmieszka.

2.1.3. Dziedzictwo historyczne i kulturowe

Środowisko historyczne

Józefów jest stosunkowo młodym miastem. Prawa miejskie otrzymał w 1962 roku. Do czasu wybudowania w 1877 roku linii kolejowej do Lublina przez Otwock na terenie obecnego Józefowa znajdowały się niewielkie osady. Według „Topograficznej karty Królestwa Polskiego” z około 1825 roku osadami tymi były Błota, Świdry Małe, Górki i Ryczyca.

Rozwój osadnictwa po oddaniu do użytku linii kolejowej związany był głównie z odkryciem przez mieszkańców Warszawy niezwykłych walorów przyrodniczych i klimatycznych tzw. pasma otwockiego. Istotną rolę w tym odkryciu i później w jego rozpropagowaniu miał Michał Elwiro Andriolli - rysownik i ilustrator (m.in. ówczesnego wydania „Pana Tadeusza” Adama Mickiewicza).

Miejscowości położone wzdłuż kolei pomału zaczęły przekształcać się w letniska i uzdrowiska.

Na przełomie XIX i XX wieku coraz więcej dokumentów historycznych wymienia miejscowości położone w tzw. paśmie otwockim, wchodzące obecnie w obszar miasta. Pojawiają się nazwy: Józefów, Dębinka, Michalin, Emilianów.

W roku 1905 na terenie Emilianowa zostaje wybudowany kościół rzymsko – katolicki, a w roku 1919 powstaje parafia i niedługo po tym cmentarz.

W roku 1912 zostaje wybudowana kolejka wąskotorowa Warszawa - Karczew biegnąca przez teren obecnego Józefowa i Otwocka, co powoduje większy napływ wczasowiczów i osób pragnących osiedlić się w tej okolicy.

W roku 1921 liczba ludności stałej w Józefowie wynosiła 553 osoby, w Michalinie 136 osób, a w roku 1938 odpowiednio 1480 i 640 osób – co oznacza ok. trzykrotny wzrost liczby ludności na obszarze obecnego miasta w okresie międzywojennym. Szacuje się, że w roku 1938 ludności sezonowej (wczasowiczów) było w Józefowie ok. 4100 osób, w Michalinie ok. 4300 osób.

Analizując mapę sztabową WIG z 1932 roku można stwierdzić, że już w latach trzydziestych większość obecnie zainwestowanych terenów było rozparcelowanych na działki budowlane i posiadało regularną siatkę ulic dojazdowych.

Tuż przed wybuchem wojny rozpoczęto budowę budynku szkolnego dla działającej już od kilku lat szkoły powszechnej oraz rozpoczęto budowę tymczasowej remizy dla powstałej na terenie Józefowa Ochotniczej Straży Pożarnej.

Najdynamiczniejszy rozwój osadnictwa na obszarze obecnego miasta nastąpił w latach powojennych, a dokładnie w latach 1945 – 1960. Wówczas to z liczących łącznie niewiele ponad 2 tys. mieszkańców miejscowości powstało kilkunastotysięczne miasto. Tak ogromny wzrost liczby ludności związany był z prawie całkowitym zniszczeniem Warszawy w okresie wojny.

Ludność powracająca po wojnie do Warszawy nie mogąc znaleźć na jej obszarze mieszkań chętnie zamieszkiwała w Józefowie – miejscowości dobrze skomunikowanej ze stolicą. Sprzyjała temu także ówczesna polityka państwa (objęcie prawem kwaterunkowym prawie wszystkich ocalałych w czasie wojny domów mieszkalnych).

Józefów w chwili otrzymania praw miejskich w 1962 roku liczył prawie 17 tys. mieszkańców. W latach powojennych zmienił się także charakter miasta. Z letniskowej miejscowości podmiejskiej Józefów stał się miastem, w którym podstawową funkcją jest mieszkalnictwo. Dominującą formą zabudowy mieszkaniowej są domy jednorodzinne na dużych działkach przeważnie zalesionych.

Środowisko kulturowe

W Józefowie znajdują się 3 obiekty wpisane do rejestru zabytków oraz grupa obiektów o wyjątkowych walorach kulturowych predysponowanych do ochrony. Wśród nich dominują drewniane domy mieszkalne z przełomu wieków. Zdarzają się także budynki z okresu międzywojennego.

Stan obiektów zabytkowych jest różny. W najgorszym stanie są budynki drewniane, po wojnie przejęte przez urząd kwaterunkowy. Część z nich nie nadaje się już w praktyce do remontu lecz najwyżej do rozbiórki i odtworzenia.

Obiekty zabytkowe wpisane do rejestru zabytków to:

- budynek mieszkalny przy ul. Leśnej 19,
- budynek mieszkalny przy ul. Kard. Wyszyńskiego 6 (rozebrany – karta),
- budynek mieszkalny przy ul. ul. Nadwiślańskiej 100 (budynek w Nowej Wsi).

Pozostałe obiekty zabytkowe (w ewidencji wojewódzkiego konserwatora zabytków) to:

- budynek mieszkalny przy ul. 3 Maja 65,
- budynek mieszkalny przy ul. 3 Maja 89,
- budynek mieszkalny przy ul. 3 Maja 100 (Wiślana 2),
- budynek mieszkalny przy ul. 3 Maja 102,
- budynek mieszkalny przy ul. 3 Maja 103,
- Kościół p.w. Matki Boskiej Częstochowskiej przy ul. 3 Maja,
- budynek mieszkalny przy ul. Polnej 11,
- budynek mieszkalny przy ul. P. Skargi 1,
- budynek mieszkalny przy ul. Gen. W. Sikorskiego 65,
- budynek mieszkalny przy ul. Gen. W. Sikorskiego 83,
- budynek mieszkalny przy ul. Gen. W. Sikorskiego 99,
- budynek mieszkalny przy ul. Sosnowej 29,
- budynek mieszkalny przy ul. Topolowej 2
- budynek mieszkalny przy ul. Uroczej 4b,
- budynek mieszkalny przy ul. Uroczej 6a,
- budynek mieszkalny przy ul. Uroczej 6b,
- budynek mieszkalny przy ul. Uroczej 6c,
- budynek mieszkalny przy ul. Kard. Wyszyńskiego 2,
- budynek Urzędu Miasta przy ul. Kard. Wyszyńskiego 3,
- budynek mieszkalny przy ul. Kard. Wyszyńskiego 4,
- budynek mieszkalny przy ul. Kard. Wyszyńskiego 11,
- budynek mieszkalny przy ul. Kard. Wyszyńskiego 27,
- budynek mieszkalny przy ul. Kard. Wyszyńskiego 28,
- budynek mieszkalny przy ul. Kard. Wyszyńskiego 68,
- budynek mieszkalny przy ul. Kard. Wyszyńskiego 70,
- budynek mieszkalny przy ul. ul. Wiosennej 9,
- budynek mieszkalny przy ul. ul. Wiślanej 4 (budynek przy ulicy),
- cmentarz przy parafii rzymsko-katolickiej z pomnikiem ofiar II wojny światowej przy ul. M. Kopernika,
- budynek mieszkalny przy ul. ul. Bocznej / ul. Grota-Roweckiego,

- budynek mieszkalny przy ul. Wodociągowej (budynek należący do narożnej posesji ul. M. Rodziewiczówny).

Na terenie miasta znajduje się 12 zabytkowych stanowisk archeologicznych, 7 z nich znanych jest jedynie z odkryć przedwojennych i posiada przybliżoną lokalizację.

2.2. Obszar społeczny

2.2.1. Demografia

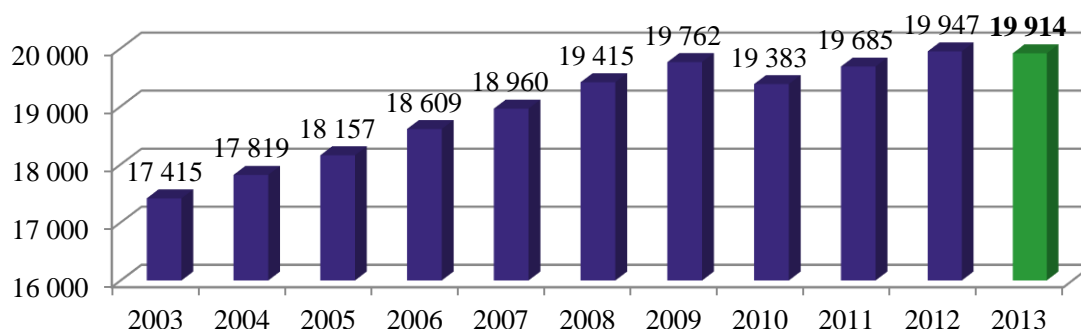
Miasto Józefów na koniec roku 2013 liczyło 19 914 osób. Średnia gęstość zaludnienia w mieście wynosi 833 osoby/km² (dane z ewidencji ludności na rok 2013). Dane liczby ludności w mieście w latach 2003 – 2013 prezentuje poniższa tabela.

Tabela 2 Liczba ludności w mieście Józefów w latach 2003 – 2013

Rok	Ogółem	Kobiety	Mężczyźni
2003	17 415	8 263	9 152
2004	17 819	8 450	9 369
2005	18 157	8 632	9 525
2006	18 609	8 842	9 767
2007	18 960	8 972	9 988
2008	19 415	9 148	10 267
2009	19 762	9 296	10 466
2010	19 383	9 124	10 259
2011	19 685	9 266	10 419
2012	19 947	9 377	10 570
2013	19 914	9 383	10 531

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z GUS

Wykres 2 Liczba ludności miasta Józefowa w latach 2003 - 2013

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z GUS

Jak wynika z danych w powyższej tabeli liczba ludności od roku 2003 wzrastała, aż do roku 2009 osiągając 19 762 mieszkańców. W roku 2010 nastąpił niewielki spadek liczby ludności, jednak pomimo małych wahań nadal utrzymuje tendencję wzrostową, dając w roku 2013 19 914 mieszkańców. Wzrost liczebności lokalnej populacji w analizowanym okresie,

związany jest przede wszystkim z odnotowaną w ostatnich latach tendencją ogólnokrajową związaną z wzrostową falą migracji mieszkańców wielkich aglomeracji miejskich na tereny mniejszych miast oraz wsi. Atrakcyjne położenie miasta Józefowa niedaleko Warszawy (ok. 23 km od jej granic) sprzyja tej tendencji.

Jak pokazuje zestawienie w tabeli 2 w analizowanym okresie liczba kobiet utrzymuje się na bardzo zbliżonym poziomie, jedynie w przypadku liczby mężczyzn w roku 2008 liczba ta znacznie wzrosła. Daje się zauważyć również przewagę mężczyzn nad kobietami.

Czynniki demograficzne mają olbrzymi wpływ na tempo rozwoju społeczno – gospodarczego danej jednostki terytorialnej. Jednym z tych czynników jest przyrost naturalny. Na terenie miasta Józefowa w latach 2010 – 2013 kształtuje się on korzystnie, przyjmując dodatnie wartości, co oznacza przewagę urodzeń nad liczbą zgonów w danym okresie, choć niestety przyrost ten z roku na rok maleje.

Tabela 3 Ludność w mieście Józefów w latach 2003 – 2013

Lata	Ruch naturalny wg płci								
	Urodzenia żywe			Zgony			Przyrost naturalny		
	Ogółem	M	K	Ogółem	M	K	Ogółem	M	K
2010	222	112	110	145	69	76	77	43	34
2011	219	109	110	157	84	73	62	25	37
2012	229	104	125	147	83	64	82	21	61
2013	205	110	95	155	73	82	50	37	13

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z GUS

Dominującą grupę wiekową stanowią osoby w wieku produkcyjnym, których odsetek na terenie miasta w 2013 roku wyniósł ponad 60,4 %. Liczba osób w wieku przedprodukcyjnym sukcesywnie wzrasta, z małymi wahaniami, wzrasta również liczba osób w wieku produkcyjnym, także z niewielkimi wahaniami. Liczba osób w wieku poprodukcyjnym także ma tendencję wzrostową. Wzrastająca liczba osób w wieku produkcyjnym świadczy o konieczności podejmowania działań w zakresie zwiększenia miejsc pracy, aby nie pogarszać sytuacji materialnej i skazywać ich na bezrobocie. Dokładne dane prezentują tabela i wykres poniżej.

Tabela 4 Ludność w mieście Józefów w latach 2003 – 2013

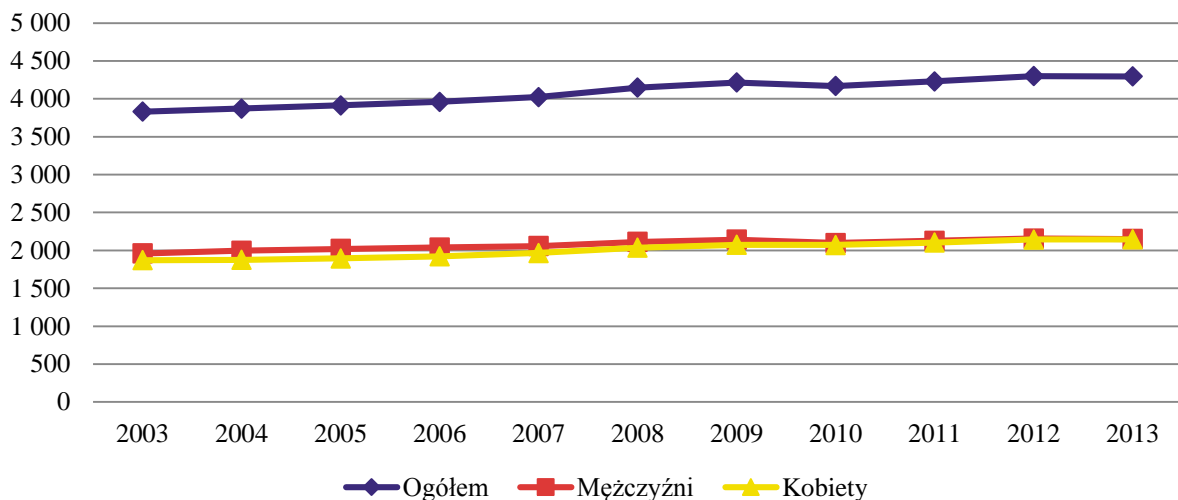
Lata	Ludność w wieku								
	Przedprodukcyjny			Produkcyjny			Poprodukcyjny		
	Ogółem	M	K	Ogółem	M	K	Ogółem	M	K
2003	3 831	1 960	1 871	10 871	5 438	5 433	2 713	865	1 848
2004	3 872	1 996	1 876	11 169	5 564	5 605	2 778	890	1 888
2005	3 915	2 020	1 895	11 427	5 696	5 731	2 815	916	1 899
2006	3 961	2 039	1 922	11 728	5 862	5 866	2 920	941	1 979

Lata	Ludność w wieku								
	Przedprodukcyjny			Produkcyjny			Poprodukcyjny		
	Ogółem	M	K	Ogółem	M	K	Ogółem	M	K
2007	4 023	2 057	1 966	11 904	5 953	5 951	3 033	962	2 071
2008	4 149	2 112	2 037	12 127	6 054	6 073	3 139	982	2 157
2009	4 216	2 142	2 074	12 345	6 163	6 182	3 201	991	2 210
2010	4 170	2 098	2 072	12 004	6 033	5 971	3 209	993	2 216
2011	4 230	2 126	2 104	12 106	6 097	6 009	3 349	1 043	2 306
2012	4 301	2 157	2 144	12 154	6 122	6 032	3 492	1 098	2 394
2013	4 297	2 151	2 146	12 034	6 108	5 926	3 583	1 124	2 459

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z GUS

Wykres 3 Liczba ludności w wieku przedprodukcyjnym w mieście Józefów w latach 2003 – 2013

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z GUS

W roku 2013 na terenie miasta Józefowa saldo migracji na pobyt stały osiągnęło wartość 46, co znaczy, że więcej osób wprowadzało się do miasta, niż wymeldowało. Należy jednak zwrócić uwagę na znaczący spadek migracji wewnętrznych spowodowany spadkiem zameldowań oraz znaczącym wzrostem wymeldowań w ruchu wewnętrznym, gdzie w roku 2012 wyniósł 188 zaś w 2013 już jedynie 46. Poniżej zaprezentowano wykaz ilościowy migracji wewnętrznych i zagranicznych na przełomie lat 2010 – 2013.

Tabela 5 Wykaz ilościowy byłych mieszkańców wymeldowanych w okresie: od 2013.01.01 do 2013.12.31 na terenie miasta Józefowa

Wyszczególnienie	Lata			
	2010	2011	2012	2013
Zameldowania w ruchu wewnętrznym	495	402	367	324
Zameldowania z zagranicy	5	4	3	2
Wymeldowanie w ruchu wewnętrznym	204	166	179	278
Wymeldowanie za granicę	3	0	0	4
Saldo migracji wewnętrznych	291	236	188	46
Saldo migracji zagranicznych	2	4	3	-2

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z GUS

Tabela 6 Dane demograficzne – aspekt porównawczy [stan na koniec roku 2013]

Wyróżnienie	powiat otwocki	Józefów	Otwock	Celestynów	Karczew	Wiązowna
Ludność ogółem, w tym:	122 342	19 914	45 044	11 576	16 018	11 756
kobiety	63 755	10 531	23 912	5 938	8 273	5 964
mężczyźni	58 587	9 383	21 132	5 638	7 745	5 792
Ludność w wieku:						
przedprodukcyjnym	23 671	4 297	8 163	2 327	2 793	2 639
produkcyjnym	75 840	12 034	27 401	7 367	10 294	7 472
poprodukcyjnym	22 831	3 583	9 480	1 882	2 931	1 645
Gęstość zaludnienia (os/km²)	199	833	952	130	197	115
Przyrost naturalny	95	50	-51	48	22	28
Saldo migracji	309	44	74	1	-53	239

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z GUS

Prognoza demograficzna

Analizując dane statystyczne dotyczące liczby i struktury ludności, a także uwzględniając trendy i prognozy demograficzne, należy spodziewać się, że do roku 2024 liczba ludności na terenie miasta Józefowa będzie systematycznie wzrastała.

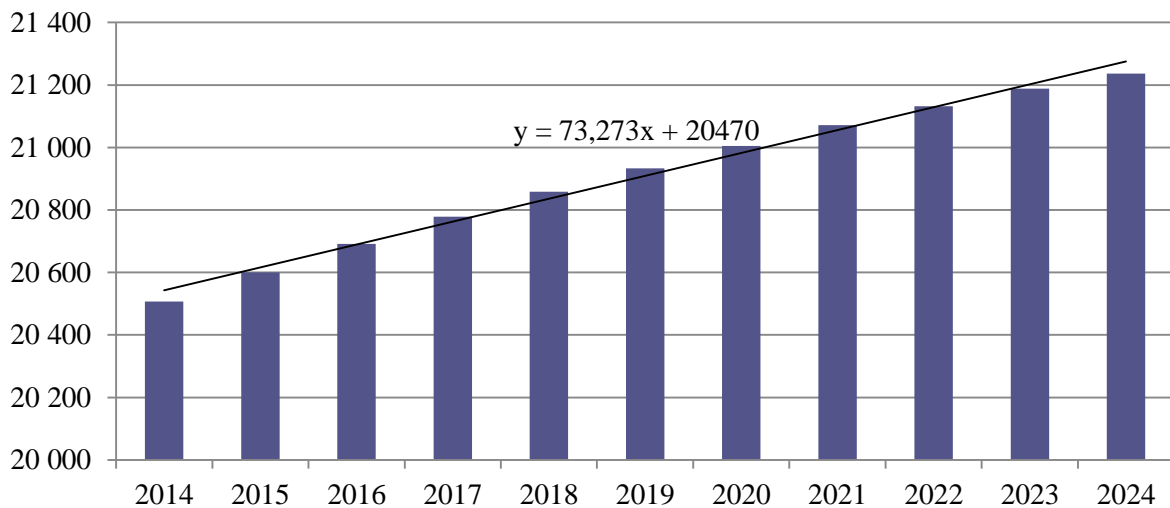
Na podstawie danych o liczbie ludności na terenie miasta Józefowa w latach 2002 – 2013, a także na podstawie prognozy liczby ludności na obszarach miejskich województwa mazowieckiego opracowanej przez GUS, wykonano prognozę demograficzną dla Miasta Józefowa do roku 2024 przedstawioną w tabeli poniżej.

Tabela 7 Prognoza liczby ludności dla Miasta Józefowa

Lata	Trend dla obszarów miejskich województwa mazowieckiego	Liczba ludności w Mieście Józefów
2014	1,004630894	20 507
2015	1,004549705	20 600
2016	1,004399598	20 691
2017	1,004214144	20 778
2018	1,003843521	20 858
2019	1,003586645	20 933
2020	1,003446382	21 005
2021	1,003163315	21 072
2022	1,002886342	21 132
2023	1,002612366	21 188
2024	1,002352054	21 237

Źródło: opracowanie własne na podstawie długoterminowej prognozy liczby ludności opracowanej przez GUS

Wykres 4 Prognoza liczby ludności na terenie Miasta Józefowa

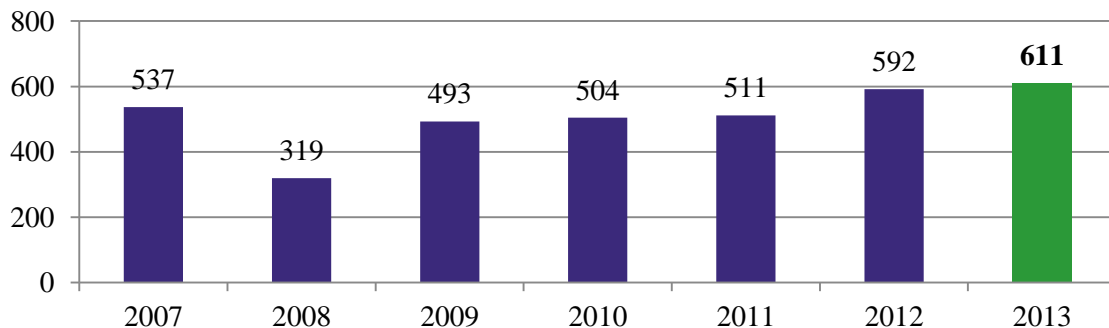

Źródło: opracowanie własne na podstawie długoterminowej prognozy liczby ludności opracowanej przez GUS

2.2.2. Bezrobocie

Na terenie miasta Józefowa według danych Powiatowego Urzędu Pracy w Otwocku w okresie 2007 – 2008 obserwuje się spadek bezrobocia, po którym nastąpił wzrost bezrobocia, aż do roku 2013, kiedy bez pracy pozostawało 611 osób.

Wykres 5 Liczba bezrobotnych miasta Józefowa w latach 2007 – 2013

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Powiatowego Urzędu Pracy w Otwocku

Tabela 8 Bezrobotni w mieście Józefów na tle powiatu i gmin do niego należących

Jednostka terytorialna	ogółem			
	2010	2011	2012	2013
	osoba	osoba	osoba	osoba
powiat otwocki	3 605	3 778	4 424	4 332
Otwock	1 507	1 568	1 886	1 811
Józefów	504	511	592	611
Karczew	506	508	597	594
Wiązowna	274	302	350	350
Celestynów	361	401	435	439

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Powiatowego Urzędu Pracy w Otwocku

Tabela 9 Udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym Miasta Józefowa na tle powiatu i gmin do niego należących

Jednostka terytorialna	ogółem			
	2010	2011	2012	2013
	%			
powiat otwocki	4,8	5,0	5,8	5,7
Otwock	5,4	5,6	6,8	6,6
Józefów	4,2	4,2	4,9	5,1
Karczew	4,8	4,9	5,7	5,8
Wiązowna	3,9	4,2	4,8	4,7
Celestynów	4,9	5,4	5,9	6,0

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z GUS

Odwołując się do powyższych danych nasuwa się wniosek, iż na terenie miasta Józefowa występuje względnie niewysokie bezrobocie, porównując udział zarejestrowanych bezrobotnych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym z innymi gminami powiatu otwockiego.

2.2.3. Pomoc społeczna i ochrona zdrowia

Pomoc społeczna

Realizacją zadań z zakresu pomocy społecznej na terenie Józefowa zajmuje się Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej. Działania te wspierane są poprzez pomoc społeczną realizowaną przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Otwocku, pozostałe podległe starostwu tego typu ośrodki oraz parafialne oddziały Caritas. Na obszarze miasta działa również ponadlokalna instytucja opiekuńczo – wychowawcze:

- Młodzieżowy Ośrodek Socjoterapii "Jędrus", ul. Główna 10".

W tabeli poniżej znajduje się wykaz udzielonych świadczeń pomocy społecznej na terenie miasta Józefowa w 2013 r.

Tabela 10 Rzeczywista liczba rodzin i osób objętych pomocą społeczną w roku 2013

Wyszczególnienie	Liczba osób którym przyznano świadczenia	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach
		ogółem	
Świadczenia przyznane w ramach zadań własnych OGÓLEM (bez względu na ich rodzaj, formę, liczbę oraz źródła finansowania)	370	268	630

w tym:			
świadczenia pieniężne	257	243	513
świadczenia niepieniężne	115	65	278
Świadczenia przyznane w ramach zadań zleconych bez względu na ich rodzaj, formę i liczbę	0	0	0
Świadczenia przyznane w ramach zadań własnych bez względu na ich rodzaj, formę i liczbę	370	269	630
Pomoc udzielana w postaci pracy socjalnej OGÓŁEM	x	299	705
w tym:			
wyłącznie w postaci pracy socjalnej	x	90	76
Praca socjalna prowadzona w oparciu o KONTRAKT SOCJALNY	LICZBA KONTRAKTÓW SOCJALNYCH	LICZBA OSÓB OBJĘTA KONTRAKTAMI SOCJALNYMI	
	0	0	

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z UM

W 2013 rzeczywista liczba rodzin i osób w rodzinach objętych pomocą społeczną na terenie miasta Józefowa wynosiła:

- liczba rodzin: 268
- liczba osób w rodzinach: 630

Poniżej zostały przedstawione powody przyznania pomocy w 2013 r. na terenie miasta Józefowa.

Tabela 11 Powody przyznania pomocy w 2013 r. na terenie miasta Józefowa

Powód trudnej sytuacji życiowej	Liczba rodzin ogółem:	Liczba osób w rodzinach
Ubóstwo	141	297
Sieroctwo	0	0
Bezdomność	12	18
Potrzeba ochrony macierzyństwa	32	151
w tym:		
wielodzietność	12	78
Bezrobocie	142	367
Niepełnosprawność	93	140
Długotrwała lub ciężka choroba	86	167
Bezradność w sprawach opiekuńczo - wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego - OGÓŁEM	41	172
w tym:		
rodziny niepełne	25	94
rodziny wielodzietne	10	63

Powód trudnej sytuacji życiowej	Liczba rodzin ogółem:	Liczba osób w rodzinach
Przemoc w rodzinie	1	1
Potrzeba ochrony ofiar handlu ludźmi	0	0
Alkoholizm	38	70
Narkomania	1	2
Trudności w przystosowaniu się do życia po zwolnieniu z zakładu karnego	9	18
Trudności w integracji osób, które otrzymały status uchodźcy lub ochronę uzupełniającą	0	0
Zdarzenie losowe	2	3
Sytuacja kryzysowa	1	2
Kłęska żywiołowa lub ekologiczna	0	0

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z MOPS

Ochrona zdrowia

Usługi medyczne i opiekę zdrowotną na terenie miasta świadczy SPZOZ Przychodnia Miejska, znajdująca się ul. Marii Skłodowskiej – Curie 5/7 w skład którego wchodzi: POZ, kardiologia, reumatologia, otolaryngologia, stomatologia, ginekologia, okulistyka, dermatologia, urologia, medycyna pracy, gabinet zabiegowy i USG, rehabilitacja.

Na terenie miasta swoją siedzibę ma również:

- Mazowieckie Centrum Neuropsychiatrii i Rehabilitacji Dzieci i Młodzieży „Józefów” zlokalizowane przy ul. 3 Maja 127,
- Centrum Medyczne Józefów przy ul. Armii Krajowej 5, w skład którego wchodzi: POZ, alergolog, dermatolog, ginekolog, endokrynolog, kardiolog, neurolog, chirurgia urazowo – ortopedyczna, rehabilitacja, pracownia rentgenodiagnostyczna i ultrasonograficzna, gabinet zabiegowy
- Centrum Kardiologii przy ul. Nadwiślańskiej 37, oferujące usługi w zakresie kardiologii.

Należy jednak stwierdzić, iż ochrona zdrowia mieszkańców miasta na specjalistycznym poziomie, realizowana jest w systemie opieki zdrowotnej powiatu otwockiego i miasta Warszawy.

W roku 2013 w ramach ambulatoryjnej opieki zdrowotnej na terenie miasta przeprowadzono 114 846 porad lekarskich, których liczba wzrosła w porównaniu z rokiem poprzednim gdzie w 2012 roku przeprowadzono ich 107 332.

Na terenie miasta Józefów działa 8 aptek:

- Apteka Cefarm – Warszawa S.A., ul. Marszałka Józefa Piłsudskiego 106,
- Apteka prywatna, ul. Graniczna 21b,
- Apteka Bliska, ul. Generała Władysława Sikorskiego 37,
- Apteka mgr farmacji M. Pruszkowska, ul. Generała Władysława Sikorskiego 7b,
- Apteka przy ul. Kardynała Wyszyńskiego 52a,
- Apteka przy ul. Marii Skłodowskiej – Curie 14,
- Apteka przy ul. Marszałka Józefa Piłsudskiego 11,
- Apteka mgr farmacji Jolanta Jagodzińska, ul. Graniczna 10.

Według Urzędu Statystycznego w Warszawie w roku 2013 łącznie pracowało 18 mgr farmacji. Według danych z GUS w roku 2013 na jedną aptekę przypadało 2 489 osób.

2.2.4. Bezpieczeństwo publiczne

Polityka bezpieczeństwa to działania administracyjne mające na celu realizację przedsięwzięć związanych z tworzeniem i wykorzystaniem potencjału ochronnego, w celu zapobiegania i przeciwdziałania różnego rodzaju zagrożeniom. Realizacja skutecznej polityki bezpieczeństwa w mieście jest podstawowym zadaniem samorządu terytorialnego. Od tego jak jest ona zorganizowana, zależy rozwój miasta. Realizacja polityki bezpieczeństwa jest też uzależniona od występujących zagrożeń.

Na tle powiatu otwockiego miasto Józefów charakteryzuje się średnim poziomem przestępczości. Za bezpieczeństwo życia i mienia mieszkańców odpowiada Komisariat Policji w Józefowie oraz Straż Miejska. Teren miasta Józefowa podzielony jest na trzy rejony służbowe dzielnicowych. Rejony te obsługiwane są przez trzech dzielnicowych.

W 2013 roku na terenie miasta Józefowa stwierdzono 495 przestępstw. Funkcjonariusze Komisariatu Policji w Józefowie łącznie wykryli 174 przestępstwa, osiągając ogólną skuteczność ścigania na poziomie 41,4 %, sporządzili 106 wniosków o ukaranie, nałożyli 364 grzywny w formie mandatów karnych oraz zastosowali 722 środki oddziaływania poza karnego w formie pouczeń na zasadzie art. 41 kw, ujawnili 26 nietrzeźwych kierowców. Podstawowymi zagrożeniami występującymi w roku 2013 były przestępstwa :

- kradzież z włamaniem – 72 przestępstwa – dynamika 109,1 % ;
- kradzież cudzej rzeczy – 159 przestępstw – dynamika 129,3 % ;

- uszkodzenie mienia – 21 przestępstw – dynamika 75,0 % ;
- przestępstwa przeciwko narkomanii – 17 przestępstwa – dynamika 27,4 % ;
- włamanie i kradzież samochodu – 12 przestępstw – dynamika 109,1 % ;
- rozbój, kradzież i wymuszenie rozbójnicze – 4 przestępstwa – dynamika 200,0 % ;
- uszczerbek na zdrowiu – 1 przestępstwo – dynamika 20,0 % ;
- bójka lub pobicie – 5 przestępstw – dynamika 250,0 % ;
- przestępstwa drogowe – 33 przestępstwa – dynamika 94,2 %.

Zadania w zakresie ochrony przeciwpożarowej dla obszaru miasta wypełnia Powiatowa Straż Pożarna z siedzibą w Otwocku. Jednostka ta jest wyposażona w specjalistyczny sprzęt do walki z pożarami i klęskami żywiołowymi. Jednostka wspomagana jest przez Ochotniczą Straż Pożarną. Na terenie miasta funkcjonują 2 tego typu jednostki:

- OSP Świdry Małe,
- OSP Józefów.

Podstawowe wymogi w zakresie bezpieczeństwa społeczności lokalnej miasta Józefowa są zapewnione.

2.2.5. Oświata, edukacja i kultura

Edukacja i oświata

Na terenie miasta działają 3 publiczne placówki oświatowe:

1. Szkoła Podstawowa nr 1 im. Olafa Palmego, ul. A. Mickiewicza 11, w skład której wchodzi:

- 3 oddziały przedszkolne o łącznej liczbie dzieci 59,
- oddziały w klasach I – 6
- oddziały w klasach II – 4
- oddziały w klasach III – 3
- oddziały w klasach IV – 4
- oddziały w klasach V – 3
- oddziały w klasach VI – 4

1.

Stan techniczny budynku jest dobry, budynek remontowany jest na bieżąco (w roku szkolnym 2013/14 remontowano część szatni, 2 sale lekcyjne oraz świetlicę). Do wyposażenia szkoły należą:

- dwie pracownie komputerowe (każda po 14 stanowisk),
- trzy multimedialne pracownie,
- sala gimnastyczna i boisko szkolne z zapleczem sportowym,
- biblioteka multimedialna i dobrze wyposażona świetlica szkolna,
- salka do gimnastyki korekcyjnej oraz do rytmiki dla oddziałów przedszkolnych,
- dwa nowoczesne place zabaw,
- szerokopasmowy dostęp do Internetu,
- zaplecze gastronomiczne (stołówka i kuchnia szkolna),
- gabinet lekarski i stomatologiczny,
- sprzęt nagłaśniający,
- hol górny dostosowany do spełniania funkcji salki teatralnej ze światłami scenicznymi,
- scena do występów dzieci,
- radiowęzeł,
- monitoring wewnętrzny i zewnętrzny,
- zamki elektroniczne (drzwi wejściowe do szkoły, pokój nauczycielski) z kontrolą dostępu,
- wprowadzono dziennik elektroniczny – zgoda organu prowadzącego od 01.09.2104r. .

Każda pracownia przedmiotowa (w tym świetlica, gabinet terapii) wyposażona jest w:

- tablicę interaktywną (ogółem 21 tablic interaktywnych i 22 rzutniki + 24 laptopy),
- sprzęt umożliwiający oglądanie filmów edukacyjnych na dużym ekranie. Każda pracownia posiada bogatą bazę dydaktyczną (np. programy multimedialne, okazy sztuczne, okazy żywe, mikroskopy z możliwością podłączenia do kamery i wyświetlenia na dużym ekranie).

Do każdej sali lekcyjnej i pracowni przedmiotowej doprowadzone jest kablowe łącze internetowe i telefoniczne.

2. **Szkoła podstawowa nr 2 im. Romualda Traugutta**, ul. Graniczna 26, w skład której wchodzi:

- 3 oddziały przedszkolne o łącznej liczbie dzieci 67,
- oddziały w klasach I – 6
- oddziały w klasach II – 5
- oddziały w klasach III – 3
- oddziały w klasach IV – 4
- oddziały w klasach V – 4
- oddziały w klasach VI – 4

Łączna liczba dzieci w szkole wynosi 656 uczniów. Ogólny stan techniczny szkoły oceniany jest na dobry. Szkoła wyposażona jest w:

- 81 komputerów szkolnych, z czego 51 dostępnych dla uczniów,
- 9 tablic interaktywnych,
- 14 rzutników.

3. **Gimnazjum nr 1 im. Łączniczek Armii Krajowej**, ul. Leśna 39, o łącznej liczbie uczniów wynoszącej 605 dzieci.

Gimnazjum posiada 2 nowoczesne pracownie informatyczne – terminalowe zakupione w 2013 r. W każdej sali lekcyjnej znajduje się:

- zestaw komputerowy z dostępem do Internetu,
- 9 tablic interaktywnych wraz z projektorami i komputerami,
- 2 monitory interaktywne,
- 2 wizualizery,
- 13 projektorów,
- 22 komputery przenośne.

Wszystkie pomieszczenia na terenie szkoły posiadają dostęp do Internetu. Gimnazjum posiada również: centrum multimedialne w bibliotece szkolnej, centrum multimedialne w klubie uczniowski, gabinet reedukatora wyposażony w komputer z programami rewalidacyjnymi, playstation z grami edukacyjnymi, sportowymi i muzycznymi.

Stan techniczny budynku: Szkoła jest na bieżąco remontowana i odnawiana. W zeszłym roku naprawiane było pokrycie dachu oraz odnowione zostały gabinety pedagoga i psychologa szkolnego, dwie pracownie językowe, korytarz matematyczny, cztery sale matematyczne, dwie sale chemiczne, dwie sale fizyczne oraz hol na piętrze. Utworzono salę relaksacyjną z wyposażeniem terapeutycznym i sprzętem do muzykoterapii. W tym roku tj. 2014 podczas wakacji pomalowane zostały trzy sale lekcyjne, dwa korytarze na piętrze oraz szatnia uczniowska. Na ścianach znajdują się mulary i fototapety. Remont przeszły również szafki uczniowskie, a na zewnątrz podmurówka ogrodzenia. Zakupiono nowe siedziska zapewniające bezpieczeństwo uczniów.

Na terenie miasta Józefowa działają również szkoły niepubliczne:

- Gimnazjum i Liceum im. Św. Tomasza z Akwinu, ul. Piotra Skargi 13, liczba dzieci 28, 6 oddziały,
- Prywatna Szkoła Muzyczna I i II stopnia, ul. Świerkowa 11,
- Stowarzyszenie Wspierania Edukacji i Rodziny ”Sternik”:
 - „Strumienie” Szkoła Podstawowa o liczbie dzieci wynoszącej 266, posiadająca 14 oddziałów
 - „Strumienie” Gimnazjum o liczbie dzieci równej 75, posiadające 3 oddziały.

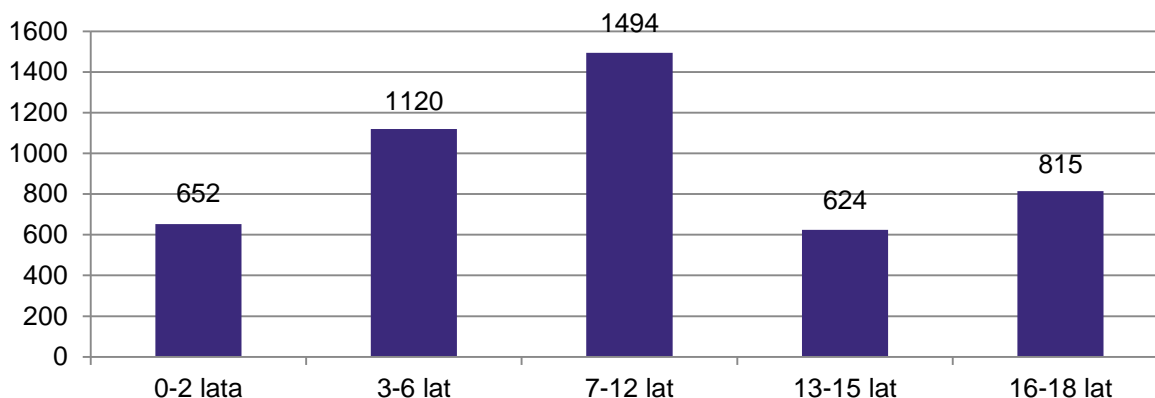

W Józefowie funkcjonuje także sieć przedszkoli publicznych i niepublicznych, w tym:

- Miejskie Przedszkolne Nr 1:
 - oddział na ul. Jasnej – 41 dzieci,
 - oddział na ul. Leśnej – 64 dzieci,
 - oddział na ul. Kossaka – 71 dzieci, budynek na ul. Sobieskiego – 25 dzieci,W roku szkolnym 2014/2015 nowych dzieci przyjęto w sumie 67

- Miejskie Przedszkole Nr 2:
 - oddział na ul. Sosnowej – 121 dzieci,
 - oddział na ul. Parkowej – 72 dzieci,
 - oddział na ul. Wyszyńskiego – 99 dzieci,W roku szkolnym 2014/2015 nowych dzieci przyjęto w sumie 102

- Niepubliczny Punkt Przedszkolny Mrówki – ul. 3 Maja 14, liczba dzieci 19,
- Niepubliczny Punkt Przedszkolny Mini Przedszkolak – ul. Nadwiślańska 54, liczba dzieci 12,
- Niepubliczne przedszkole Józefinka – ul. M.C.Skłodowskiej 12, liczba dzieci 23,
- Niepubliczne przedszkole Kolorowa zebra – ul. Nadwiślańska 137, liczba dzieci 5,
- Niepubliczne przedszkole Biedroneczki – ul. Podstołeczna 6, liczba dzieci 35,
- Niepubliczne przedszkole Krasnoludków – ul. Puszkina 25, liczba dzieci 38.
- Niepubliczne przedszkole Smart Kids – ul. Szczygła 2A, liczba uczniów 60,
- Niepubliczne przedszkole językowo – artystyczne Mały Świat – ul. Samorządowa 30,
- Niepubliczne przedszkole Szczęśliwych Dzieci – ul. Mickiewicza 35, liczba dzieci 88,
- Niepubliczne Przedszkole Strumienie Przedszkole Stowarzyszenia Sternik – ul. 3 Maja 129, liczba dzieci 332.

Wykres 6 Ludność gminy według edukacyjnych grup wieku w 2013 roku

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z GUS

Jak wynika w powyższego wykresu najwięcej dzieci na terenie miasta Józefowa jest w wieku w przedziale 7 – 12 lat. Najmniej jest dzieci w wieku 13 – 15 lata.

Kultura

Głównym organizatorem i koordynatorem działań kulturalnych w Józefowie jest obchodzący w 2013 roku 40 – lecie swojej działalności Miejski Ośrodek Kultury, mieszczący się przy ul. Kard. Wyszyńskiego 1. Miejski Ośrodek Kultury w Józefowie jest samorządową instytucją kultury, działającą nieprzerwanie od 1973 roku, usytuowaną w centrum miasta. Wraz ze swoimi placówkami (Dom Nauki i Sztuki oraz Klub Rodzinny „Hydroformia” i Klub Młodzieżowy „Port”) tworzy spójny system organizacji i koordynacji działań kulturalnych w mieście. Działalność Miejskiego Ośrodka Kultury z siedzibą w centrum miasta polega na organizacji i promowaniu wśród mieszkańców przedsięwzięć o charakterze kulturalno – rekreacyjnym. Prowadzone są całoroczne oraz sezonowe programy oraz imprezy zarówno dla dzieci, młodzieży jak i dorosłych. W ramach ośrodka prowadzonych jest kilka stałych sekcji w formie zajęć tematycznych.

Na terenie miasta Józefów działają między innymi takie grupy artystyczne jak: Chór Schola Cantorum Maximilianum, Zespół Wokalno – Teatralny „Rubikon”, Zespół Tańca Polskiego, Zespół Tańca Towarzyskiego i Nowoczesnego „Iskierki”, Zespół Teatralno – Taneczny „Isadora” oraz Teatr „A Kuku”.

W mieście Józefów organizowanych jest wiele wydarzeń artystycznych między innymi takich jak: Mazowieckie Forum Kultury i Biznesu, Festiwal Niezwykłych Instrumentów, Ogólnopolski Przegląd Teatrów dla Dzieci „Bez Sceny”, Festiwal Najpiękniejszych Tańców Świata, Ogólnopolski Festiwal Bluesowy im. Tadeusza Nalepy „Lep na Bluesa”, czy też Festiwal Otwarte Ogrody.

Na terenie miasta działa ponadto kilka organizacji o charakterze kulturalnym i wychowawczym:

- Miejska Biblioteka Publiczna, ul. Skłodowskiej 5/7,
- Miejska Biblioteka Publiczna filia w Michalinie, ul. Słoneczna 15,
- Muzeum 2 Korpusu Polskiego, ul. Kasztanowa 6,
- Muzeum Świdermajer, ul. Słoneczna 20.

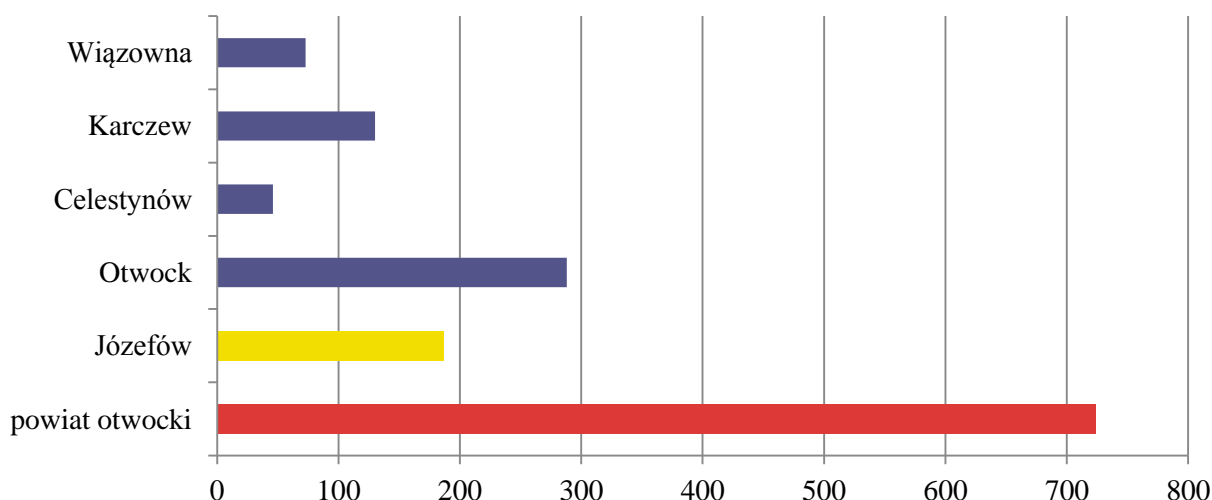
Tabela 12 Działalność ośrodków kultury oraz ilość kół i imprez na terenie miasta Józefowa w latach 2011 – 2013

Rok	Ogółem	Imprezy	Uczestnicy imprez	Zespoły artystyczne	Członkowie zespołów artystycznych	Koła (kluby)	Członkowie kół (klubów)
2011	1	173	23 285	7	171	3	60
2012	1	212	31 029	7	228	7	118
2013	1	187	25 406	8	282	7	130

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z GUS

Jak wynika z powyższych danych w tabeli na terenie miasta Józefowa na przestrzeni lat zmniejszyła się liczba imprez kulturowych, w 2012 roku zostało zorganizowanych 212 imprez, a w roku 2013 odbyło się ich 187. Podobnie jest z liczbą uczestników imprez, która zmniejszyła się na przestrzeni lat. W 2012 r. w imprezach uczestniczyło 31 029 uczestników, a rok później już tylko 25 406 osób, co nie jest pozytywnym zjawiskiem i świadczy o malejącej popularności miasta i organizowanych przez niego imprez. Zwiększyła się jednak liczba i atrakcyjność oferty kół i klubów oraz zespołów artystycznych.

Wykres 7 Liczba imprez – wariant porównawczy

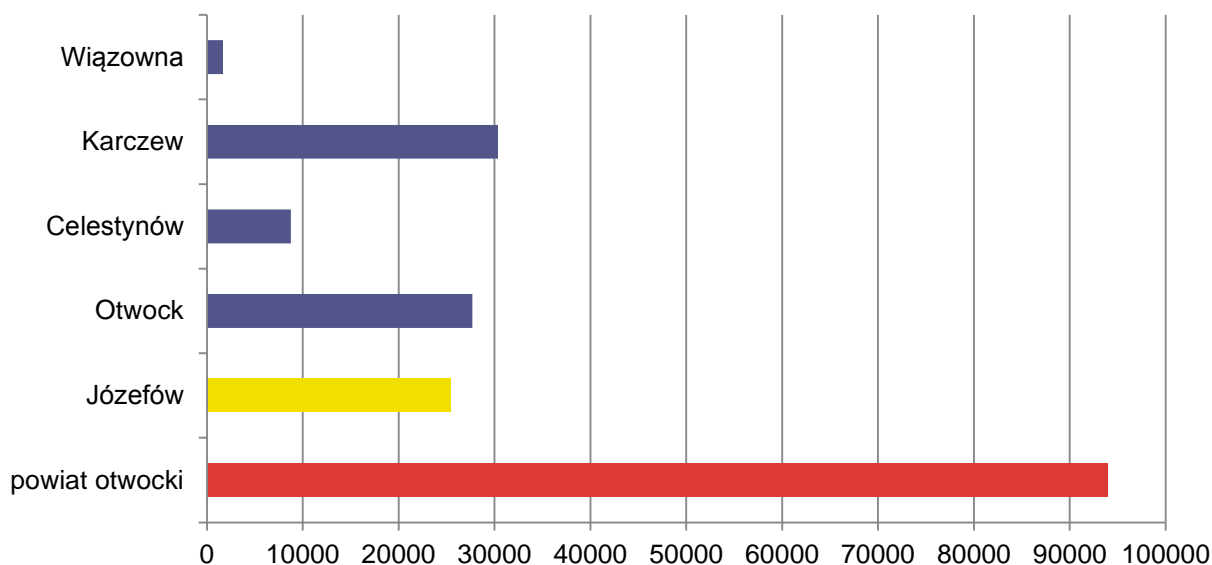

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z GUS

Jak wynika z powyższego wykresu, Józefów jest ważnym ośrodkiem kulturalnym w powiecie otwockim pod względem liczby organizowanych imprez kulturalnych. Pomimo spadku liczby organizowanych imprez nadal jedna trzecia wszystkich wydarzeń ma miejsce właśnie w omawianym mieście.

Wykres 8 Liczba uczestników imprez – wariant porównawczy

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z GUS

Jeżeli chodzi o liczbę uczestników imprez kulturalnych w Józefowie, pomimo spadku tej liczby w porównaniu z rokiem poprzednim, jest ona nadal wysoka. W 2013 roku udział mieszkańców Józefowa w tych wydarzeniach był niewiele niższy niż w Otwocku, którego populacja jest prawie dwukrotnie większa.

Na terenie gminy działa Miejska Bibliotek Publiczna przy ul. Skłodowskiej 5/7, która posiada swoją filię w Michalinie przy ul. Słonecznej 15. Dane dotyczące bibliotek, czytelnictwa oraz skomputeryzowania placówek bibliotecznych na terenie miasta Józefowa w wariantcie porównawczym z powiatem i wybranymi gminami powiatu otwockiego prezentują poniższe tabele.

Tabela 13 Dane o bibliotekach i czytelnictwie na terenie miasta Józefowa [stan na koniec roku 2013]

Działalność biblioteczna	powiat otwocki	Józefów	Otwock	Celestynów	Karczew	Wiązowna
Biblioteki i filie	28	2	9	2	4	3
Pracownicy bibliotek	68	10	24	5	10	5
Księgozbiór w woluminach	338 877	55 026	117 687	24 867	35 491	31 231
Zbiory elektroniczne zainwentaryzowane w sztukach	96	64	19	13	0	0

Działalność biblioteczna	powiat otwocki	Józefów	Otwock	Celestynów	Karczew	Wiązowna
Obiekty przystosowane dla osób poruszających się na wózkach inwalidzkich: wejście do budynku	9	0	4	0	2	2

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z GUS

Tabela 14 Komputeryzacja bibliotek

Działalność biblioteczna	powiat otwocki	Józefów	Otwock	Celestynów	Karczew	Wiązowna
Komputery użytkowane w bibliotece ogółem	122	14	31	7	35	18
Komputery użytkowane w bibliotece dostępne dla czytelników	77	5	19	4	25	11
Komputery podłączone do Internetu	122	14	31	7	35	18
Komputery podłączone do Internetu dostępne dla czytelników	76	5	19	3	25	11

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z GUS

2.2.6. Sport, rekreacja i turystyka

Miasto Józefów wyposażone jest w nowoczesne obiekty sportowo – rekreacyjne.

Od 2001 roku józefowianie mogą korzystać z **Integracyjnego Centrum Sportu i Rekreacji** – kompleksu, na który składają się m.in. basen sportowy, basen rekreacyjny, 80 metrowa zjeżdżalnia, sauna, hala sportowa, wielofunkcyjne boiska zewnętrzne i plac zabaw. Obiekt jest w pełni przystosowany do korzystania przez osoby niepełnosprawne, które mogą wchodzić na pływalnię za darmo. Miasto kładzie duży nacisk, aby obiekt był jak najszerszej dostępny dla mieszkańców. W ramach zajęć wychowania fizycznego finansuje uczniom szkół publicznych korzystanie z basenu oraz opłaca dojazd dzieci na pływalnię. Dzieci i młodzież mogą korzystać z basenu za darmo także w ramach akcji Lato i Zima w Mieście. Tradycyjnie w Józefowie w czasie wakacji odbywa się także Letni Uniwersytet Pływania III Wieku. Uczestniczący w nim emeryci mogą korzystać z uroków pływalni bez ponoszenia żadnych opłat.

Na amatorów gier zespołowych czekają **Miejskie Tereny Sportowo – Rekreacyjne „Józefovia”**. Ten gruntownie zmodernizowany kompleks sportowy ma dwa pełnowymiarowe, oświetlone boiska piłkarskie (trawiaste i ze sztuczną nawierzchnią), trybunę dla widzów oraz parking. Boisko w tym obiekcie otrzymało certyfikat FIFA RECOMMENDED II. Jednym z najważniejszych użytkowników Miejskich Terenów

Sportowo – Rekreacyjnych jest Miejski Ludowy Klub Sportowy „Józefovia”. Obiekty te są dostępne dla wszystkich mieszkańców.

Na terenie Józefowa mieści się także oferujący wiele atrakcji **hotel Holiday Inn**. Na 11 – hektarowym terenie nad brzegiem Świdra znajdują się m. in. pole golfowe, park linowy, basen oraz centrum SPA.

Miasto Józefów dostosowane jest również dla rowerzystów, którzy mogą korzystać z ponad 14 kilometrów ciągów pieszo – rowerowych. Od roku 2009 działa również skate park. W Józefowie funkcjonuje 10 miejskich i ogólnodostępnych placów zabaw, które corocznie są modernizowane. Wśród zabawek najnowszej generacji znajduje się m.in. okazałe linarium na placu przy ulicy Małej. Dla dojrzałych józefowian wybudowano siłownię pod chmurką.

1. Place zabaw:

- ul. Mała (cz. dz. ew. nr 99, obr. 19 – naprzeciwko posesji ul. Wawerska 17a),
- ul. Długa róg ul. bez nazwy 39 (dz. ew. nr 101/1, obr. 43),
- ul. Parkowa róg Sosnowej (cz. dz. ew. nr 30, obr. 44),
- ul. 3 Maja 81a (na granicy z posesją 3 Maja 81),
- ul. Asnyka róg 11 Listopada (dz. ew. nr 218/19 obr. 21),
- ul. Moniuszki (dz. ew. 63, obr. 45),
- ul. Wronia 9/11,
- ul. Dolna 19,
- ul. Księdza Malinowskiego (dz. ew. 90/4, obr. 3) ,
- skwer im. Jana Pawła II

2. fitness out – door:

- ul. Moniuszki (dz. ew. 63, obr. 45),
- ul. Dolna 19,
- ul. Asnyka róg 11 Listopada (dz. ew. nr 218/19 obr. 21),
- ul. Mała (cz. dz. ew. nr 99, obr. 19 – naprzeciwko posesji ul. Wawerska 17a) ,
- ul. Długa róg ul. bez nazwy 39 (dz. ew. nr 101/1, obr. 43),
- ul. Godebskiego róg Ekologicznej – w budowie,
- ul. Błękitna róg Zielonej (dz. ew. nr 50/9, obr. 41),
- ul. Księdza Malinowskiego (dz. ew. 90/4, obr. 3),
- skwer im. Jana Pawła II

3. boiska

- ul. Świderska róg Sosnowej (cz. dz. ew. 169, obr. 44 - za budynkiem Sosnowa 17a),
- ul. Dolna 19,
- boisko przy Szkole Podstawowej Nr 2 ul. Graniczna 26, 05-410 Józefów
- boisko przy Szkole Podstawowej Nr 1 ul. Mickiewicza 11, 05-420 Józefów
- boisko przy Integracyjnym Centrum Sportu i Rekreacji ul. Długa 44, 05-420 Józefów

4. skate park ul. Wawerska róg Małej (dz. ew. nr 85 obr. 18).

Józefów jest także miejscem wielu imprez sportowo – rekreacyjnych. Od 2000 roku w mieście odbywają się zawody pływackie o Puchar Burmistrza Józefowa, a od 2009 roku – Puchar Sprintu Victorii Józefów. W ICSiR organizowane jest także wydarzenie rangi Pucharu Polski z udziałem zagranicznych zawodników w judo i karate. W zawodach o Puchar Burmistrza Józefowa w karate kyokushin bierze udział około 500 sportowców. Józefów jest również miejscem międzynarodowych meczów piłki ręcznej, turniejów koszykówki i siatkówki.

Miasto wspiera finansowo 11 sekcji sportowych: pływania, koszykówki, lekkoatletyki, karate, wędkarstwa, judo, szachów, piłki nożnej, tenisa stołowego oraz podnoszenia ciężarów.

Na terenie Józefowa działają trzy uczniowskie kluby sportowe: BUSHI (karate), YUKO Józefów (judo) oraz Victoria Józefów (sekcje pływacka, lekkoatletyczna i koszykówki).

2.3. Obszar gospodarczy

2.3.1. Działalność gospodarcza i rynek pracy

Według rocznika statystycznego za 2013 rok , na terenie miasta Józefowa zarejestrowane były w krajowym rejestrze urzędowym REGON 3 568 podmiotów gospodarki narodowej, z czego większość to podmioty prywatne.

Tabela 15 Podmioty gospodarki narodowej w rejestrze REGON na przełomie lat 2010-2013 r.

Jednostka terytorialna	2010	2011	2012	2013
Województwo mazowieckie	681 012	675 099	699 212	724 997
Powiat otwocki	14 461	14 407	14 775	15 193
Miasto Józefów	3 403	3 330	3 471	3 568

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z GUS

Jak wynika z powyższych danych liczba podmiotów gospodarki narodowej w rejestrze REGON na terenie miasta Józefowa zwiększa się, jedynie w 2011 liczba ta spadła z 3 403 do

3 330 podmiotów, lecz w następnych latach znowu wzrosła, co jest zjawiskiem pozytywnym i ma duży wpływ na rozwój miasta.

Według danych zestawionych w poniższej tabeli widać, iż na terenie miasta Józefowa dominują mikroprzedsiębiorstwa zatrudniające do 9 osób.

Tabela 16 Podmioty gospodarki narodowej w rejestrze REGON według klas wielkości w 2013 r.

Wyszczególnienie	Powiat otwocki	Miasto Józefów
Podmioty gospodarki narodowej ogółem	15 193	3 568
w tym w klasie wielkości: 0 – 9	14 573	3 435
10 – 49	519	114
50 – 249	87	19
250 – 999	13	0
1000 i więcej	1	0

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z GUS

Tabela 17 Podmioty gospodarki narodowej w rejestrze REGON wg sekcji i działów w 2013 r.

Wyszczególnienie	Powiat otwocki	Miasto Józefów
Ogółem, w tym:	15 193	3 568
sektor publiczny	267	26
sektor prywatny	14 926	3 542
Sekcja A (rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo)	149	16
Sekcja B (górnictwo i wydobywanie)	11	2
Sekcja C (przetwórstwo przemysłowe)	1 919	503
Sekcja D (wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych)	38	8
Sekcja E (dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją)	70	7
Sekcja F (budownictwo)	1 795	335
Sekcja G (handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle)	4 306	1 005
Sekcja H (transport i gospodarka magazynowa)	798	146
Sekcja I (działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi)	349	92
Sekcja J (informacja i komunikacja)	561	178
Sekcja K (działalność finansowa i ubezpieczeniowa)	475	102
Sekcja L (działalność związana z obsługą rynku nieruchomości)	435	108
Sekcja M (działalność profesjonalna, naukowa i techniczna)	1 369	396
Sekcja N (działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca)	180	22
Sekcja O (administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne)	91	9
Sekcja P (edukacja)	278	39
Sekcja Q (opieka zdrowotna i pomoc społeczna)	312	39
Sekcja R (działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją)	212	38
Sekcja S i T (-)	503	65
Sekcja U (organizacje i zespoły eksterytorialne)	15	0

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Statystycznego w Gdańsku

Tabela 18 Podmioty gospodarki narodowej w rejestrze REGON w 2013 r.

Wyszczególnienie	Ogółem	Sektor		Z liczby ogółem sektora prywatnego				
		Publiczny	Prywatny	Spółki handlowe		Spółdzielnie	Fundacje stowarzyszenia i organizacje społeczne	Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą
				razem	W tym z udziałem kapitału zagranicznego			
Powiat otwocki	15 193	267	14 926	1 113	185	53	320	11 806
Otwock	6 181	120	6 061	350	56	25	128	4 818
Celestynów	1 055	30	1 025	97	11	3	26	801
Karczew	1 287	24	1 263	67	14	6	17	1 061
Józefów	3 568	26	3 542	328	59	6	62	2 757
Wiązowna	1 588	27	1 561	184	33	6	40	1 153

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z GUS

Z przedstawionych danych wynika, że aktywność gospodarcza w mieście skoncentrowana jest w sektorze prywatnym. Najpopularniejszą formą prowadzenia działalności w mieście Józefów – podobnie jak w całym powiecie i w kraju – jest forma osoby fizycznej prowadzącej działalność gospodarczą.

Tabela 19 Podmioty gospodarki narodowej – wskaźniki

Jednostka terytorialna	podmioty wpisane do rejestru REGON na 10 tys. ludności			jednostki nowo zarejestrowane w rejestrze REGON na 10 tys. ludności			jednostki wykreślone z rejestru REGON na 10 tys. ludności			osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą na 100 osób w wieku produkcyjnym			fundacje, stowarzyszenia i organizacje społeczne na 10 tys. mieszkańców		
	jed.gosp.			jed.gosp.			jed.gosp.			jed.gosp.			jed.gosp.		
	2011	2012	2013	2011	2012	2013	2011	2012	2013	2011	2012	2013	2011	2012	2013
Powiat otwocki	1 189	1 211	1 242	105	101	104	116	75	74	14,9	15,2	15,6	22	24	26
Otwock	1 331	1 344	1 372	106	104	112	117	89	83	17,1	17,2	17,6	22	24	27
Celestynów	842	868	911	88	89	88	102	52	51	10,3	10,6	10,9	20	20	22
Karczew	1 297	1 292	1 267	112	100	92	101	101	101	16,4	16,4	16,2	14	16	17
Józefów	1692	1 740	1 792	143	141	136	90	90	98	21,4	22,2	22,9	26	28	31
Wiązowna	1 248	1 292	1 351	127	118	132	130	70	67	13,9	14,6	15,4	33	33	34

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z GUS

Tabela 20 Lista większych firm operujących na terenie miasta Józefowa

Firma	Adres
MOTGUM – produkcja wycieraczek do samochodów	ul. Sikorskiego 137, 05-420 Józefów
Bell P.P.H.U. Krzysztof Pałyska – produkcja kosmetyków kolorowych	ul. Graniczna 79g, 05-410 Jozefów
PZM Wimet Józefów – produkcja znaków drogowych	ul. Krucza 2, 05-420 Józefów
JARTEL PRZEDSIĘBIORSTWO ROBÓT TELEKOMUNIKACYJNYCH – obsługi budowy, administracji oraz restrukturyzacji sieci telefonicznych	ul. Powstańców Warszawy 31e, 05-420 Józefów

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych UM

2.4. Obszar środowiska naturalnego oraz infrastruktury technicznej

Elementami tworzącymi i wpływającymi na stan środowiska, oddziałując na wody powierzchniowe i gruntowe, powietrze atmosferyczne, gleby oraz otoczenie przyrodnicze, są sieci wodociągowe i kanalizacji sanitarnej wraz z oczyszczalniami ścieków. Składowymi są także gospodarka odpadami stałymi oraz wykorzystywane źródła energii, szczególnie w zakresie ogrzewnictwa. Miasto Józefów w zakresie ochrony środowiska posiada już istotne osiągnięcia, chociaż wiele zadań pozostaje w sferze programowania i niezbędnej realizacji.

Infrastruktura techniczna natomiast jest tym elementem w układzie urbanistycznym miasta, który spaja wszystkie inne jego składniki w całość. W jej skład wchodzi zarówno wszelkiego rodzaju sieci uzbrojenia terenu, jak również stan układu komunikacyjnego.

2.4.1. Gospodarka odpadami

Zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa od 1 lipca 2013 r. w Józefowie weszły w życie nowe zasady gospodarowania odpadami komunalnymi. Od tego dnia właścicielem wytwarzanych przez mieszkańców odpadów jest Miasto. Skutkiem tego jest zmiana sposobu naliczania opłat za odbiór i zagospodarowanie odpadów oraz konieczność składania deklaracji, na podstawie której jest naliczana opłata. W wyniku przeprowadzonego przez Miasto przetargu od 1 lipca 2013 do końca 2015 roku odpady w Józefowie odbiera firma Lekaro z Woli Duckiej.

Według danych z Urzędu Miasta Józefowa w 2013 roku na terenie miasta zebrano ogółem :

- 6 566,9 Mg odpadów komunalnych, w tym 115,9 Mg z PSZOK-u,
- odpady biodegradowalne: łącznie 1513,7 Mg, w tym 67,4 z PSZOK-u,
- papier i tektura: 252,7 Mg,

- tworzywa sztuczne: 144,7 Mg,
- szkło: 148,7Mg,
- metal: 1,9 Mg.

2.4.2. Sieć wodociągowa

Z sieci wodociągowej na terenie Miasta Józefów w 2013 r. korzystało 11 224 mieszkańców. Długość czynnej sieci wodociągowej wynosi 113,8 km. Zużycie wody na potrzeby gospodarki narodowej i ludności na terenie Józefowa w 2013 roku wyniosło 446,3 tys. m³.

Dla potrzeb komunalnych i gospodarczych wykorzystywane są zasoby wód ujmowanych za pomocą studni głębinowych. Obecnie na terenie Józefowa funkcjonuje ujęcie wód podziemnych z przeznaczeniem do celów komunalnych składające się z 3 studni i stacji uzdatniania wody. Stacja wodociągowa i studnie znajdują się na obszarze pomiędzy ul. Drogowców a Al. Nadwiślańską. Studnie znajdują się na głębokości od 51 do 55m. Możliwa jest eksploatacja jednocześnie dwóch z nich. Maksymalna wydajność studni wynosi obecnie 160 m³ /h, od września 2009 roku zgodnie z uzyskanym pozwoleniem wydajność studni wzrosła do 220 m³/h. Wszystkie studnie ujmuje wody z utworów czwartorzędowych. Cały system technologiczny jest objęty stałą kontrolą jakości. Teren wokół studni jest ogrodzony i zabezpieczony. Wokół studni została wyznaczona strefa ochrony bezpośredniej i pośredniej. Dostawa wody do odbiorców odbywa się przy pomocy wodociągowej sieci magistralno – rozdzielczej i rozdzielczej o średnicach Ø 300, 250, 200, 150 i 100 mm, wykonanej z rur żeliwnych i z PE. Gospodarstwa domowe oraz podmioty gospodarcze nie podłączone do sieci wodociągowej korzystają z indywidualnych studni o głębokości kilkunastu metrów.

Miasto Józefów realizowało w latach 2010 – 2013 projekt „Rozbudowa sieci wodociągowej i kanalizacji sanitarnej na terenie Józefowa”, współfinansowanego ze środków Funduszu Spójności z Programu Infrastruktura i Środowisko. Zakres w/w projektu obejmował pięć zadań powiązanych technologicznie:

- Zadanie 1: Rozbudowa sieci wodociągowej i kanalizacji sanitarnej w dz. Michalin Wschodni,
- Zadanie 2: Rozbudowa sieć i wodociągowej i kanalizacji sanitarnej w dz. Jarosław Północny i Rycice,
- Zadanie 3: Rozbudowa sieci wodociągowej i kanalizacji sanitarnej w dz. Dębника,

- Zadanie 4: Rozbudowa sieci wodociągowej i kanalizacji sanitarnej w dz. Emilianów i Kolonia Błotna,
- Zadanie 5: Rozbudowa Stacji Uzdatniania Wody (SUW) i budowa ujęcia awaryjnego z budową magistrali wodociągowej i sieci kanalizacyjnej na ulicy Drogowców, Wodociągowej i Rodziewiczówny.

2.4.3. Sieć kanalizacyjna i oczyszczalnia ścieków

Do sieci kanalizacyjnej na terenie Józefowa w 2013 r. dostęp miało 13 345 mieszkańców, tj. 70% ludności miasta, a do końca roku 2014 ma wzrosnąć do 94%. Długość czynnej sieci kanalizacyjnej wynosi 130,3 km.

Na terenie miasta nie funkcjonuje oczyszczalnia ścieków. Ścieki doprowadzane są do oczyszczalni ścieków w Otwocku. Na terenie Józefowa znajduje się przepompownia ścieków przy ul. Jarosławskiej oraz szereg mniejszych przepompowni umożliwiających odprowadzanie ścieków z terenu miasta. Planowana jest jednak budowa oczyszczalni ścieków o przepustowości 3000 m³/d i 18000 RLM wraz z kolektorem zrzutowym i wylotem ścieków oczyszczonych do rzeki Świder, jako uzupełnienie projektu „Rozbudowa sieci wodociągowej i kanalizacji sanitarnej na terenie Józefowa” oraz uporządkowanie gospodarki ściekowej na terenie Miasta.

2.4.4. Zaopatrzenie w energię elektryczną oraz gazownictwo

Energia elektryczna

Dostawcą energii elektrycznej na terenie Miasta Józefowa jest: PGE Obrót S.A. Oddział z siedzibą w Warszawie przy ul. Warszawskiej 27 w Otwocku. Miasto jest zaopatrywane w energię elektryczną ze stacji rozdzielczej 110/15 kV "Józefów", zlokalizowanej przy ul. Mostowej. RPZ (rejonowy punkt zasilania) wyposażony jest w dwa transformatory o mocy 25 MVA każdy i zasilany jest linią wysokiego napięcia 110 kV relacji Otwock Teklin – Karczew. Miasto posiada 63 napowietrzne stacje transformatorowe 15/0 4 kV i 19 wewnętrznych stacji transformatorowych 15/0,4 kV.

Na terenie miasta sieć elektroenergetyczna WN, SN i NN jest utrzymana w zadowalającym stanie. Przyłącza do nowopowstałych budynków są wykonane zgodnie z obowiązującymi przepisami. Nowo powstające budynki będą dodatkowo zabezpieczone odgromnikami i ogranicznikami przepięć – odpowiedniej klasy, które pozwolą wyeliminować uszkodzenia

sprzętu gospodarstwa domowego powstałe wskutek wyładowań atmosferycznych. Urządzenia energetyczne oraz linie przesyłowe zainstalowane w stacji „Józefów” znajdują się w dobrym stanie technicznym oraz posiadają znaczne rezerwy mocy elektrycznej.

Stan techniczny urządzeń energetycznych jest zadawalający. Ich układ i parametry techniczne dostosowane są do aktualnych potrzeb. Przyrost zapotrzebowania mocy wywołany rozwojem urbanistycznym oraz wzrostem standardu wykorzystania energii elektrycznej spowoduje konieczność rozbudowy istniejącej sieci.

Gazownictwo

Miasto zaopatrywane jest w gaz ziemny przez Mazowiecki Zakład Gazownictwa. Z sieci gazowej na terenie Józefowa korzysta średnio 73,3% mieszkańców. Długość czynnej sieci gazowej w roku 2012 wynosiła 121 755 m.

W 2012 roku było 4 215 czynnych podłączeń prowadzących do budynków mieszkalnych. Ilość odbiorców gazu z sieci wynosiła 14 615 osób, ok. 5 137 gospodarstw domowych. Zużycie gazu z sieci w 2012 roku wyniosło 10 059,7 tys. m³. Mieszkańcy, którzy nie mają dostępu do sieci gazowej korzystają indywidualnie z butli gazu propan – butan.

2.4.5. Sieć komunikacyjna

Drogi

Przez teren Józefowa przebiegają 2 drogi wojewódzkie oraz 6 dróg powiatowych o łącznej długości 27,1 km. Komunikację z Warszawą zapewniają:

a) drogi wojewódzkie:

- nr 801 o przebiegu Warszawa – Karczew – Wilga – Maciejowice – Dęblin – Puławy (ul. Nadwiślańska),
- droga 721 Nadarzyn – Piaseczno - Wiązowna – Duchnów (ciąg ulic: Kard. Wyszyńskiego, Wawerska, Jarosławska, Wiązowska).

b) drogi powiatowe:

- ul. Marszałka J. Piłsudskiego
- ul. gen. Sikorskiego
- ul. 3 Maja
- ul. Graniczna,
- ul. Kard. Wyszyńskiego (od ul. Wawerskiej do ul. Marszałka Piłsudskiego),

- ul. Nadwiślańska (od stacji benzynowej na Górkach w kierunku Otwocka).

Drogi gminne mają charakter lokalny, ich długość wynosi 146,6 km.

Komunikacja zbiorowa

Transport zbiorowy odbywa się poprzez komunikację: autobusową i kolejową. Pod względem komunikacyjnym miasto obsługiwane jest zarówno przez Koleje Mazowieckie jak i przez ZTM Warszawa oraz prywatnych przewoźników autobusowych.

Przez miasto przebiega linia kolejowa Warszawa – Lublin. Zapewnia ona szybkie połączenie z Warszawą. Na terenie miasta znajdują się dwa przystanki kolejowe: „Michalin” i „Józefów.

Miasto ma połączenie autobusowe linią podmiejską nr 702 łączącą Otwock z Warszawą (Rondem Wiatraczna), przebiegająca przez Józefów ul. Nadwiślańska. Ponadto prywatne linie autobusowe łączą Józefów z Centrum Warszawy, Otwockiem i Karczewem.

Komunikacja lotnicza

Najbliższy port lotniczy znajduje się w Warszawie, w odległości ok. 27 km.

2.4.6. Infrastruktura łączności

Stan sieci i poziom pojemności central telefonicznych obsługujących miasto nie wymaga szczególnych działań, z uwagi na dostępność nowych rozwiązań technologicznych w zakresie telekomunikacji (telefonia komórkowa, telefon przez Internet, telefony nomadyczne).

2.4.7. Zasoby mieszkaniowe

Zadaniem własnym miasta jest tworzenie warunków do zaspakajania potrzeb mieszkaniowych swoim obywatelom. Zakres odpowiedzialności obejmuje przede wszystkim zapewnienie lokali socjalnych dla mieszkańców o niskich dochodach. Lokale socjalne służą zaspokajaniu potrzeb mieszkaniowych osób ubogich nie posiadających tytułu prawnego do lokalu oraz osób eksmitowanych na podstawie orzeczenia sądowego.

Miasto posiada prawo do wskazania najemcy w 196 lokalach w zasobach TBS oraz do 30 lokali mieszkalnych z prawem podnajmu bez zgody TBSu. Miasto dysponuje 53 budynkami, 347 lokalami o łącznej powierzchni 12 503,99m². Na terenie miasta dostępnych jest 27 budynków socjalnych, 97 lokali socjalnych o powierzchni 3278,19 m². Towarzystwo Budownictwa Społecznego posiada 6 osiedli –

1. Ul. 3 maja 98 i 98a – 60 mieszkań,
2. Ul. Wronia 9, 11, 13 – 135 mieszkań,
3. Ul. 3 maja 2a, 2b, 2c, 2d – osiedle Werbeny – 152 mieszkania,
4. Ul. Zielona 2a, 2b, 2c – 72 mieszkania,
5. Ul. Zawiszy 24, 26, 28 – 54 mieszkania,
6. Ul. Rejtana 1a , 3/5, 5 – 60 mieszkań.

Na terenie miasta Józefowa dominuje funkcja mieszkaniowa w formie jednorodzinnej zabudowy wolnostojącej na działkach leśnych lub zadrzewionych. Sporadycznie występuje zabudowa kilku i wielorodzinna, o gabarytach z reguły harmonizujących z otoczeniem. Są to przeważnie pojedyncze budynki, niekiedy zespoły dwóch lub trzech budynków. Na obszarze miasta nie powstały w ogóle, typowe dla lat minionych, wielkie osiedla wielorodzinne.

Ogólna liczba mieszkań na terenie Miasta Józefowa na koniec 2012 roku wynosiła 7 530. Całkowita liczba mieszkań na terenie Miasta w porównaniu z rokiem 2010 uległa zwiększeniu o 98.

Wraz ze wzrostem liczby mieszkań na terenie Miasta Józefowa, wzrasta ich powierzchnia użytkowa. W ostatnim roku analizy w porównaniu z rokiem 2010 powierzchnia mieszkań na terenie Miasta zwiększyła się o 23 094 m².

Tabela 21 Stan infrastruktury mieszkaniowej na terenie Miasta Józefowa

Wyszczególnienie	j.m.	2010	2011	2012
mieszkania	mieszk.	7432	7485	7530
izby	izba	31991	32380	32638
Powierzchnia użytkowa mieszkań	m ²	734005	748049	757099

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z GUS

3. Obszar zarządzania

3.1. Finanse samorządu terytorialnego

W 2013 roku wydatki budżetu miasta Józefowa wynosiły **88 876 913 zł**, zaś dochody **79 760 913 mln zł**, co daje ujemne roczne saldo budżetu. Podyktowane to było wykorzystywaniem w latach poprzednich znacznych dofinansowań z projektów UE. Natomiast w roku 2013 dostępność środków zewnętrznych była mniejsza.

Największy procent wydatków ogółem stanowiły wydatki bieżące, zaś największy udział w dochodach ogółem miała dochody własne miasta.

Tabela 22 Budżet miasta w roku 2013

L.p.	Wyszczególnienie	Uchwalony plan budżetu	Plan po zmianach
1.	Dochody	96 574 618	79 760 913
2.	Wydatki:	99 490 618	88 876 913
3.	Przychody, w tym:	4 900 000	11 100 000
	- kredyty i pożyczki	2 900 000	9 100 000
	- wolne środki z rozliczenia spłat kredytów	1 984 000	1 984 000
	- spłaty pożyczek udzielonych	16 000	16 000
4.	Rozchody, w tym:	1 984 000	1 984 000
	- spłata kredytów i pożyczek	1 984 000	1 984 000
	- udzielone pożyczki	0	0

Źródło: opracowanie własne na podstawie „Sprawozdania z wykonania budżetu za 2013 rok”

Dochody

Tabela 23 Dane budżetowe dla zrealizowanych dochodów w latach 2009 - 2013

	2009	2010	2011	2012	2013
DOCHODY OGÓŁEM	52.659.209	61.768.016	72 101 484	106 667 944	78 052 339
Dochody bieżące	50.483.426	56.344.353	57.354.166	63.174.570	66 200 424
Podatki i opłaty lokalne	12.919.844	16.021.381	15.295.714	16.762.057	20 384 345
Udział w podatkach stanowiących dochód budżetu państwa	25.239.577	26.311.520	27.363.828	29.181.701	30 256 216
Subwencje	6.882.911	7.341.721	7.862.184	10.946.196	10 918 948
Dotacje	5.121.683	6.328.985	6.489.286	6.284.616	4 640 915
Dochody majątkowe	2.175.783	5.423.663	14.747.318	43.493.374	11 851 915
Dochody z majątku	2.175.783	3.886.970	1.934.277	6.340.891	3 969 389
Dotacje na inwestycje	-	229.360	-	-	724 135
Dotacje w ramach programów fin. z udziałem środków europejskich	-	1.307.333	12.813.041	37.060.424	7 158 391
Pozostałe dotacje	-	-	-	92.059	-

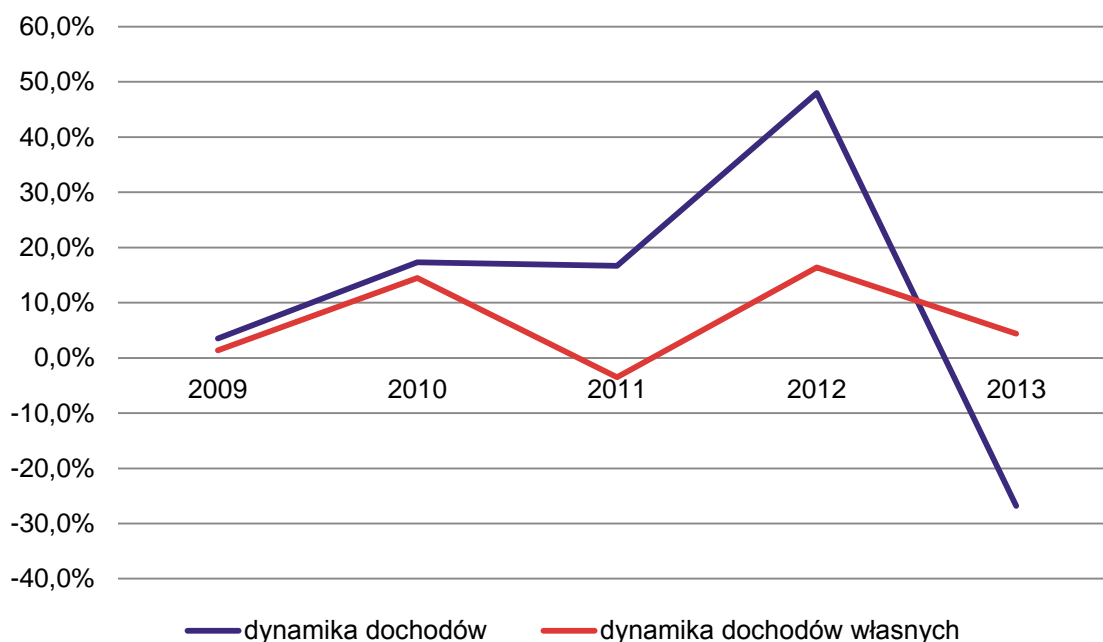
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z UM

Tabela 24 Wskaźniki dynamiki dochodów dla Miasta Józefowa w latach 2009 – 2013

	2009	2010	2011	2012	2013
Dynamika dochodów własnych	101,4	114,5	96,5	116,4	104,4
Dynamika dotacji celowych	141,1	126,0	92,8	102,5	83,6
Dynamika subwencji ogólnej	112,4	106,7	107,1	139,2	99,8
Dynamika środków UE	0	0	943,5	280,2	19,8
Dynamika dochodów ogółem	103,5	117,3	116,7	148,0	73,2

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z UM

Wykres 9 Dynamika wzrostu/spadku dochodów Miasta Józefowa od roku 2009

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z UM

W Tabelach 20 i 21 zaprezentowano podzielone na grupy wykonane dochody oraz ich dynamika. W tabeli 21 dochody ogółem charakteryzują się niestabilną dynamiką, liczoną według metodologii rok do roku poprzedniego. Ponadto charakteryzuje się ona osiągnięciem wartości ujemnych w roku 2013 oraz stosunkowo wysokim przedziałem wahań. Zmienność ta wynikała ze znacznych wpływów dochodów majątkowych oraz pozyskiwanych dotacji w ramach programów fin. z udziałem środków europejskich.

Charakterystyka poszczególnych działów dochodów ze szczególnym uwzględnieniem tych, które generują największe wpływy środków do budżetu została zaprezentowana w poniższej tabeli.

Tabela 25 Podział dochodów na działy w Mieście Józefowie w latach 2009 – 2013

Nazwa	2009	2010	2011	2012	2013
	w %				
Dochody ogółem	100	100,0	100,0	100,0	100
Rolnictwo i łowiectwo	-	-	-	-	-
Transport i łączność	0,0	-	-	0,1	2,6
Gospodarka mieszkaniowa	8,2	10,3	5,8	8,0	7,6
Administracja publiczna	0,3	0,2	1,0	0,3	0,5
Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa	0,2	0,3	0,1	0,1	0,1
Różne rozliczenia	13,3	12,2	11,6	10,6	13,8
Oświata i wychowanie	6,1	7,0	4,7	2,3	3,5
Pomoc społeczna i pozostałe zadania z zakresu polityki społ.	5,9	5,8	5,0	3,4	4,7
Edukacyjna opieka wychowawcza	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	0,1	5,3	18,2	35,5	8,7
Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	0,0	-	0,0	0,0	0,0
Kultura fizyczna	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Dochody od osób prawnych i od osób fizycznych	65,6	58,6	53,3	39,5	55,8
Pozostałe	0,2	0,2	0,2	0,2	2,7

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych ze „Sprawozdania rocznego z wykonania budżetu miasta Józefów za lata 2009 – 2013

Analizując powyższe zestawienie łatwo można zauważyć, iż głównymi źródłami dochodów do budżetu są dochody od osób prawnych i od osób fizycznych (ponad 55 % całkowitych dochodów) oraz różne rozliczenia (ponad 13 %), już tylko te dwa działy stanowią blisko 68 % dochodów. Tak wysokie dochody mogą znaleźć uzasadnienie w sytuacji społeczno – gospodarczej miasta. Wysoki poziom dochodów związany jest także z gospodarką komunalną i ochroną środowiska oraz gospodarką mieszkaniową.

Tabela 26 Analiza kształtowania się wpływów z tytułu podatku od nieruchomości w latach 2009 - 2013

	2009	2010	2011	2012	2013
	zł				
Skutki obniżenia stawek	1 376 853	1 424 220	2 462 249	693 760	791 717
Ulgi i zwolnienia	-	-	-	517 768	505 996
Umorzenia	9 099	142 756	13 963	14 774	6 242

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z UM

Znaczący wpływ na źródło dochodu ma polityka władz miasta w zakresie kształtowania stawek podatku od nieruchomości oraz stosowane ulgi, zwolnienia oraz umorzenia. Możliwość częściowego zwiększenia stawek opodatkowania w ramach widełek została wykorzystana w roku 2012, kiedy to stawki podatkowe ustalono na wysokim poziomie. Odnosząc się do pozostałych zmniejszeń w badanym okresie udzielono ulgi oraz zwolnienia. Występowały także umorzenia zaległości podatkowych, w wyniku których zaniechano poboru kwoty o łącznej wartości blisko 186 834 zł.

Analizując stronę dochodową budżetu należy stwierdzić, iż struktura jest zbliżona do innych gmin miejskich. Dodatkowym atutem może być znajdowanie się w sferze oddziaływania aglomeracji.

Wydatki

Tabela 27 Struktura wydatków w Mieście Józefów w latach 2009 - 2013

	2009	2010	2011	2012	2013
WYDATKI OGÓLEM	54.834.781	57.758.711	73.643.255	112.463.772	78 191 131
Wydatki majątkowe (inwestycyjne)	9.617.475	9.432.482	21.991.227	57.590.379	21 236 888
Projekty z udziałem funduszy unijnych	1.624.348	1.478.300	15.324.989	46.434.494	18 481 136
Wydatki bieżące	45.217.306	48.326.229	51.652.028	54.873.393	56 954 243
Wynagrodzenia i pochodne od wynagrodzeń jednostek budżetowych	19 026 522	20.865.590	23.081.609	24 528 538	25 709 154
Pozostałe wydatki na zadania statutowe jednostek budżetowych	18.467.503	13.894.635	13.265.943	13 654 743	13 879 032
Dotacje	6.939.858	7.916.603	9.295.402	11 074 409	11 704 116
Świadczenia na rzecz osób fizycznych	-	4.527.456	4.424.388	4 425 499	4 648 379
Wydatki z tytułu poręczeń i gwarancji	49.594	48.240	46.909	36.536	0
Wydatki na obsługę długu	733.829	881.366	1.021.270	876.480	863 583
Programy fin. z udziałem środków UE	-	192.339	516.507	277.188	149 979

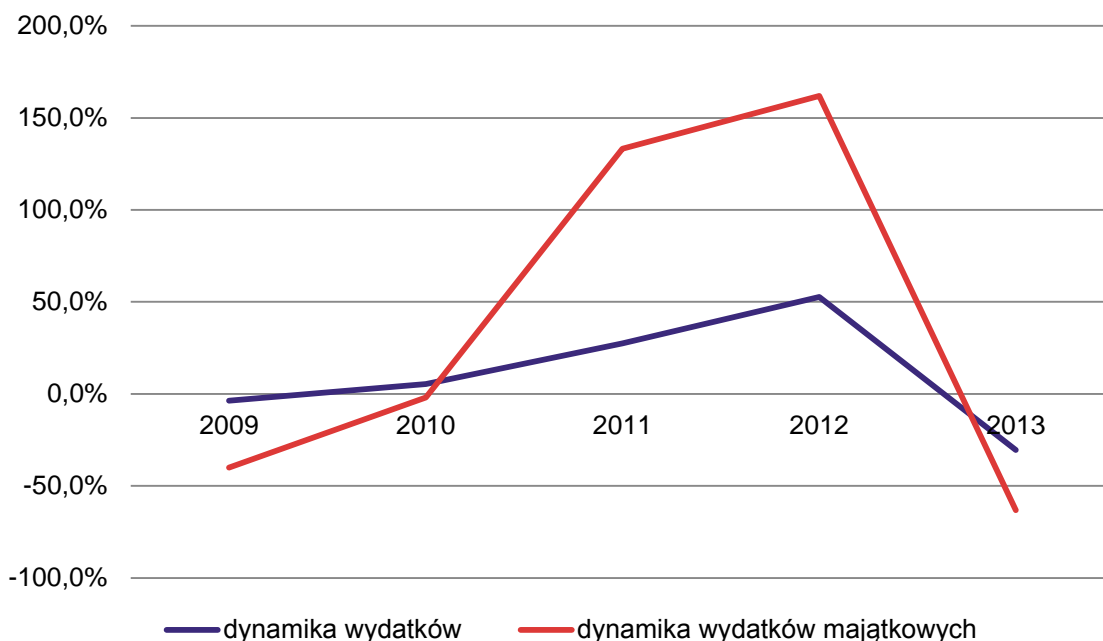
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z UM

Tabela 28 Wskaźniki dynamiki wydatków oraz wydatków majątkowych dla Miasta Józefowa w latach 2009 – 2013

	2009	2010	2011	2012	2013
Dynamika wydatków majątkowych	60,0	98,1	233,2	261,9	36,9
Dynamika wynagrodzenia	112,6	109,7	110,6	106,3	104,8
Dynamika dotacji	144,0	114,1	117,4	119,1	105,7
Dynamika obsługi długu	138,0	112,4	115,9	89,4	94,6
Dynamika pozostałych wydatków	99,7	101,1	97,8	100,6	101,7
Dynamika wydatków ogółem	96,3	105,3	127,5	152,7	69,5

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z UM

Wykres 10 Dynamika wzrostu/spadku wydatków w Mieście Józefów od roku 2009

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z UM

Jak wynika z interpretacji powyższych tabel oraz wykresu średnia wartość wydatków za okres 5 lat oscylują w granicach 75 mln zł, i co do zasady wykazują tendencję wzrostową (poza rokiem 2013 gdzie wydatki miasta spadły). Ponad to zwraca się uwagę na znaczny przedział wahań od 54 mln zł do blisko 112 mln zł.

Kolejne zestawienie obrazuje dynamikę wzrostu/spadku wydatków ogółem oraz wydatków majątkowych (tabela 25 oraz wykres 7). Podobnie jak dynamika dochodów ogółem, dynamika wydatków ogółem cechuje się istotną zmiennością.

Charakterystyka poszczególnych działów wydatków ze szczególnym uwzględnieniem tych, które generują największe wpływy środków z budżetu została zaprezentowana w poniższej tabeli.

Tabela 29 Podział wydatków na działy w Mieście Józefowie w latach 2009 – 2013

Nazwa	2009	2010	2011	2012	2013
	w %				
Wydatki ogółem	100	100,0	100,0	100,0	100
Rolnictwo i łowiectwo	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Transport i łączność	4,0	6,1	5,5	5,7	6,2
Gospodarka mieszkaniowa	14,5	8,3	4,5	2,5	2,4
Administracja publiczna	13,5	13,9	11,6	7,5	9,3
Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa	1,8	1,9	1,3	1,0	1,2
Różne rozliczenia	0,1	-	-	-	0,2
Oświata i wychowanie	36,9	40,2	32,5	23,2	30,1

Nazwa	2009	2010	2011	2012	2013
	w %				
Pomoc społeczna i pozostałe zadania z zakresu polityki społ.	8,1	8,7	6,9	4,6	6,0
Edukacyjna opieka wychowawcza	1,3	1,4	1,3	1,0	1,3
Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	9,1	10,7	27,2	46,1	24,9
Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	3,1	3,3	2,5	2,4	2,2
Kultura fizyczna	2,4	2,2	3,8	4,6	2,3
Działalność usługowa	0,5	0,3	0,2	0,2	0,3
Ochrona zdrowia	3,0	1,2	0,6	0,4	0,5
Pozostałe	1,7	1,9	2,1	0,9	13,1

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych ze „Sprawozdania rocznego z wykonania budżetu miasta Józefów za lata 2009 – 2013

Analizując powyższe zestawienie łatwo można zauważyć, iż głównymi kierunkami wydatków środków jest oświata i wychowanie (ponad 30 % całkowitych wydatków) oraz gospodarka komunalna i ochrona środowiska (ponad 24 %), już tylko te dwa działy stanowią blisko 55 % wydatków. Tak wysokie koszty mogą znaleźć uzasadnienie w sytuacji społeczno – gospodarczej miasta. Wysoki poziom wydatków związany jest także z administracją publiczną oraz pozostałe wydatki, a także mniejszych grup wydatków oscylujących w granicach 6% każda, takich jak:

- Transport i łączność,
- Pomoc społeczna i pozostałe zadania z zakresu polityki społecznej.

4. Spis ilustracji

Spis rysunków

Rysunek 1 Położenie miasta Józefowa na tle powiatu otwockiego i województwa mazowieckiego.....	5
Rysunek 2 Plan miasta Józefowa	6

Spis tabel

Tabela 1 Wykaz drzewostanu wpisanego do Rejestru Konserwatora Przyrody	10
Tabela 2 Liczba ludności w mieście Józefów w latach 2003 – 2013.....	17
Tabela 3 Ludność w mieście Józefów w latach 2003 – 2013	18
Tabela 4 Ludność w mieście Józefów w latach 2003 – 2013	18
Tabela 5 Wykaz ilościowy byłych mieszkańców wymeldowanych w okresie: od 2013.01.01 do 2013.12.31 na terenie miasta Józefowa.....	19
Tabela 6 Dane demograficzne – aspekt porównawczy [stan na koniec roku 2013]	20
Tabela 7 Prognoza liczby ludności dla Miasta Józefowa.....	20
Tabela 8 Bezrobotni w mieście Józefów na tle powiatu i gmin do niego należących	21
Tabela 9 Udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym Miasta Józefowa na tle powiatu i gmin do niego należących	22
Tabela 10 Rzeczywista liczba rodzin i osób objętych pomocą społeczną w roku 2013	22
Tabela 11 Powody przyznania pomocy w 2013r na terenie miasta Józefowa	23
Tabela 13 Działalność ośrodków kultury oraz ilość kół i imprez na terenie miasta Józefowa w latach 2011-2013	32
Tabela 14 Dane o bibliotekach i czytelnictwie na terenie miasta Józefowa [stan na koniec roku 2013]	33
Tabela 15 Komputeryzacja bibliotek	34
Tabela 16 Podmioty gospodarki narodowej w rejestrze REGON na przełomie lat 2010-2013 r.	36
Tabela 17 Podmioty gospodarki narodowej w rejestrze REGON według klas wielkości w 2013 r.....	37
Tabela 18 Podmioty gospodarki narodowej w rejestrze REGON wg sekcji i działów w 2013 r.	37
Tabela 19 Podmioty gospodarki narodowej w rejestrze REGON w 2013 r.	38
Tabela 20 Podmioty gospodarki narodowej – wskaźniki.....	38

Tabela 21 Lista większych firm operujących na terenie miasta Józefowa	39
Tabela 22 Stan infrastruktury mieszkaniowej na terenie Miasta Józefowa	44
Tabela 23 Budżet miasta w roku 2013	45
Tabela 24 Dane budżetowe dla zrealizowanych dochodów w latach 2009 - 2013.....	45
Tabela 25 Wskaźniki dynamiki dochodów dla Miasta Józefowa w latach 2009 – 2013.....	46
Tabela 26 Podział dochodów na działy w Mieście Józefowie w latach 2009 – 2013.....	47
Tabela 27 Analiza kształtowania się wpływów z tytułu podatku od nieruchomości w latach 2009 - 2013.....	47
Tabela 28 Struktura wydatków w Mieście Józefów w latach 2009 - 2013.....	48
Tabela 29 Wskaźniki dynamiki wydatków oraz wydatków majątkowych dla Miasta Józefowa w latach 2009 – 2013	48
Tabela 30 Podział wydatków na działy w Mieście Józefowie w latach 2009 – 2013.....	49

Spis wykresów

Wykres 1 Struktura użytkowania gruntów	7
Wykres 2 Liczba ludności miasta Józefowa w latach 2003 - 2013.....	17
Wykres 3 Liczba ludności w wieku przedprodukcyjnym w mieście Józefów w latach 2003 – 2013.....	19
Wykres 4 Prognoza liczby ludności na terenie Miasta Józefowa	21
Wykres 5 Liczba bezrobotnych miasta Józefowa w latach 2007 – 2013.....	21
Wykres 6 Ludność gminy według edukacyjnych grup wieku w 2013 roku	31
Wykres 7 Liczba imprez – wariant porównawczy	32
Wykres 8 Liczba uczestników imprez – wariant porównawczy	33
Wykres 9 Dynamika wzrostu/spadku dochodów Miasta Józefowa od roku 2009.....	46
Wykres 10 Dynamika wzrostu/spadku wydatków w Mieście Józefów od roku 2009.....	49